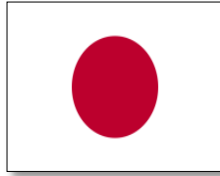

طرح حفاظت از تالابهای ایران

معاونت ملی توسعه و آموزش کشاورزی

پروژه بوماری در احیای دریاچه ارومیه بامشارکت جوامع محلی در استقرار کشاورزی پایدار و حفاظت از تنوع زیستی (ادامه فاز ۲)

محل اجرا: شهرستان ارومیه، روستاهای بورقون آباد، صفرقلی خان، آده بزرگ، چچگلوی بخش قلعه و قراقلو (بیات های فاز دوم)

عکس از کیهان مقصودی

شرکت مجری: یشیل اورمان چی چست

سال ۹۵-۹۶

نام سازمان مجری: یشیل اورمان چی چست

مشخصات مدیر عامل شرکت: هاله محمد مراد طارم

مشخصات مسئولان اجرایی پروژه در شرکت: هاله محمد مراد طارم، آیلا شبنگیری

نشانی پستی سازمان: آذربایجان غربی، ارومیه، خیابان جانبازان، کوچه ۱۰، پلاک ۵/۲۳، دفتر شرکت یشیل اورمان چی

چست

نام پروژه: همکاری در احیای دریاچه ارومیه از طریق الگوسازی مشارکت جوامع محلی در استقرار کشاورزی پایدار و حفاظت

از تنوع زیستی

محل جغرافیایی پروژه: استان آذربایجان غربی، شهرستان ارومیه، منطقه نازلو چای، روستاهای چیچکلوی بخش قلعه و صفر

قلی خان، آده بزرگ، یورقون آباد، قراقلو

مدت پروژه: (از تاریخ ۹۵/۰۵/۲۰ لغایت ۹۶/۰۷/۰۱)

اسامی و سمت کارشناسان فعال در پروژه: هاله طارم (مدیر عامل، تسهیلگر، کارشناس زراعت)، آیلا شبنگیری (رییس

هیئت مدیره، مستند ساز، کارشناس گیاه پزشکی، فروغ ظفر فرخی (کارشناس باغبانی، مستند ساز)، فرهنگ تیموری (

نایب رییس هیئت مدیره، کارشناس زراعت، هماهنگ کننده)، سیما صمصامی (کارشناس مشاور آبیاری)

نوع گزارش: پیشرفت کار اول (۹۵/۴/۱ الی ۹۶/۶/۱۰)

ایمیل: Yeshil.Urman@gmail.com

(aylarshabgiri1@gmail.com haleh.taram@gmail.com)

خلاصه گزارش:

از زمان عقد قرارداد اصلی با موضوع استقرار کشاورزی پایدار و حفظ تنوع زیستی با هدف همکاری در احیای دریاچه ارومیه با الگوسازی مشارکت جوامع محلی، شرکت یشیل اورمان چی چست با طی مراحل مختلف و طبق بند های شرح وظایف، فعالیت خود را در سایت تعریف شده آغاز و ادامه داده است. از همان گام های اولیه، شرکت تمامی تصمیمات را با راهبرد جلب مشارکت جوامع برای استقرار هر چه بیشتر اهداف پروژه اتخاذ نمود. تمامی برنامه ریزی ها از همان ابتدا بر حسب درخواست و نظرات اهالی انجام گرفت. با در نظر گرفتن همین برنامه ریزی ها، فعالیت های اولیه در جهت برقراری تعاملات و اعتماد سازی بیشتر برای برگزاری کارگاه ها و نمایشگاه اولیه آغاز شد. پس از انجام تعدادی از جلسات، نمایشگاه فصلی نیز با اهداف مشخص برگزار گردید. نمایشگاه پاییزه و برخی از جلسات اولیه مصادف با آغاز فصل کشت گندم شد، بنابراین قبل از تدوین برنامه اقدام مشترک، جلسات آموزشی برای کشت گندم در سه روستای تحت پوشش برگزار شد. علاوه بر تشکیل کلاس های آموزشی، بازدید از مزارع برخی از کشاورزان مرجع و غیر مرجع برای ارائه ی مشاوره و توصیه های فنی بر مبنای اصول کشاورزی پایدار صورت گرفت. پس از رفع برخی از مسائل و چالش ها، بقیه کارگاه های مندرج در قرارداد اصلی تشکیل شد. طبق زمان اوقات فراغت کشاورزان، چند مورد کلاس آموزشی مورد درخواست کشاورزان با هماهنگی های قبلی برگزار شد. با اتمام سال ۱۳۹۵ و شروع فعالیت های کشاورزی از بهار، عمده فعالیت های این شرکت در راستای بازدید های میدانی از مزارع و باغات تحت پوشش جهت استقرار هر چه بیشتر آموخته های کشاورزان در طول کلاس های آموزشی و انجام تکنیک های کاهش مصرف آب و سایر نهاده های کشاورزی بود. در طول تابستان فصل زراعی، بعد از برداشت محصول گندم، تمرکز اصلی کارشناسان شرکت معطوف به بازدید از مزارع کشت بهاره و بررسی وضعیت آنها از نظر پایش بیماری ها و آفات و همچنین مصرف نهاده های شیمیایی بر حسب نیاز و در نهایت کنترل مراحل آبیاری آنها می بود.

فهرست

۸.....	مقدمه:
۹.....	اقدامات اولیه شرکت مجری.....
۹.....	عقد قرارداد اصلی و معارفه و هماهنگی در فاز سوم پروژه
۹.....	تکمیل کادر فنی شرکت.....
۹.....	معارفه با مرکز خدمات
۱۰.....	حضور در سایت فعالیت و ورود به جامعه محلی
۱۱.....	۱-برگزاری جلسات ارزیابی و اثر بخشی.....
۱۱.....	۱-۱جلسه ارزیابی و اثربخشی اول پروژه.....
۱۲.....	۱-۲جلسات دوم ارزیابی و اثربخشی.....
۱۲.....	۱-۲-۱ جلسه دوم ارزشیابی و اثربخشی روستای یورقون آباد.....
۱۲.....	۱-۲-۲ جلسه دوم ارزشیابی و اثربخشی روستای صفرقلی خان.....
۱۳.....	۱-۲-۳ جلسه دوم ارزشیابی و اثربخشی روستای قراقولو.....
۱۴.....	۱-۲-۴ جلسه دوم ارزشیابی و اثربخشی روستای آده.....
۱۵.....	۱-۲-۵ جلسه دوم ارزشیابی و اثربخشی روستای چیچکلو بخش قلعه.....
۱۵.....	۲- تدوین و برگزاری کارگاههای آموزشی و پیگیری حل چالشها.....
۱۵.....	۲-۱ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای یورقون آباد.....

- ۲-۲ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای قراقولو.....۱۶
- ۳-۲ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای صفرقلی خان.....۱۶
- ۴-۲ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای آده.....۱۶
- ۳ پیگیری حل چالشها.....۱۷
- ۱-۳ پیگیری مشکلات مربوط به منابع آبی روستای صفرقلی خان.....۱۸
- ۲-۳ پیگیری مشکلات مربوط به منابع آبی روستای یورقون آباد.....۱۸
- ۳-۳ پیگیری مشکلات مربوط به منابع آبی روستای آده.....۱۹
- ۴-۳ پیگیری تسهیلات خرید ادوات کشاورزی.....۱۹
- ۴- برگزاری کارگاه ها و کلاس های آموزشی.....۲۰
- ۱-۴ کارگاه های کشت پاییزه.....۲۰
- ۱-۱-۴ کارگاه آموزشی کشت گندم روستای یورقون آباد.....۲۰
- ۲-۱-۴ کارگاه آموزشی کشت گندم روستای صفرقلی خان.....۲۰
- ۳-۱-۴ کارگاه آموزشی کشت گندم روستای چیچکلوی بخش قلعه.....۲۱
- ۴-۱-۴ کارگاه آموزشی کشت گندم و برداشت چغندر قند برای زنان روستای یورقون آباد.....۲۱
- ۲-۴ کلاس های آموزشی مدیریت آفات و بیماری های زراعی و باغی.....۲۲
- ۱-۲-۴ کلاس آموزشی مدیریت آفات و بیماری های زراعی و باغی روستای قراقولو.....۲۲
- ۲-۲-۴ کلاس آموزشی مدیریت آفات و بیماری های زراعی و باغی سایر روستاهای تحت پوشش.....۲۳
- ۳-۴ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی.....۲۳

- ۴-۳-۱ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای صفرقلی خان..... ۲۳
- ۴-۳-۲ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای قراقولو..... ۲۴
- ۴-۳-۳ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای چیچکلو بخش قلعه..... ۲۴
- ۴-۳-۴ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای یوروقون آباد..... ۲۵
- ۴-۳-۵ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای آده بزرگ..... ۲۵
- ۴-۴ کلاس های آموزشی کشت بهاره..... ۲۵
- ۴-۵ کلاس آموزش کشت محصولات کم مصرف از جمله زعفران و گیاهان دارویی..... ۲۶
- ۴-۶ کلاس های آموزش هرس و مدیریت باغات..... ۲۷
- ۴-۶-۱ کلاس آموزش هرس باغات هسته دار و مسائل باغبانی و مدیریت آفات و بیماری های این باغات..... ۲۷
- ۴-۶-۲ کلاس هرس باغات انگور و مدیریت آفات و بیماری های درختان..... ۲۷
- ۵- برگزاری نمایشگاه انتقال تجربیات و تکنولوژی ها..... ۲۸
- ۵-۱ نمایشگاه پاییزه..... ۲۸
- ۵-۲ نمایشگاه بهاره..... ۲۸
- ۶- حضور کارشناسان شرکت در مزارع و باغات کلیه کشاورزان مرجع و غیر مرجع..... ۲۹
- نمونه برداری از خاک مزارع و باغات برای انجام آزمون خاک..... ۲۹
- بازدید های انجام گرفته از مزارع گندم مرجع در پاییز ۱۳۹۵..... ۳۰
- بازدید های انجام گرفته از مزارع گندم، کشت بهاره و باغات بهار و تابستان ۱۳۹۶..... ۳۰
- محصولات زراعی..... ۳۱

۳۴.....	باغات سیب، هسته دار و انگور.....
۳۵.....	تغییر الگوی کشت.....
۳۶.....	۷- اطلاع رسانی و گسترش روش های مورد استفاده برای کلیه کشاورزان.....
۳۶.....	۷-۱ نصب تابلو های پروژه در ورودی هر روستا.....
۳۶.....	جلسات و کارگاه های آموزشی.....
۳۶.....	کارگاه آموزشی بیان تجربیات تسهیلگری.....
۳۶.....	سایر جلسات، کارگاه ها و بازدیدها.....
۳۸.....	موانع، مسائل و چالشها.....
۴۰	درس آموخته ها.....
۴۰	پیشنهادهات.....
۴۱.....	گزارش مالی شرکت.....
۴۲.....	جداول پیوست.....

مقدمه:

پروژه اجرای کشاورزی پایدار و حفظ تنوع زیستی با هدف همکاری در احیای دریاچه ارومیه با الگوسازی مشارکت جوامع محلی از سال ۹۳ تا کنون در تعدادی از روستاهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه در شهر ارومیه در حال اجرا می باشد . از ابعاد مهم این پروژه جهت اجرایی شدن احیای دریاچه ارومیه و توجه به موضوع مدیریت مصرف منابع طبیعی با مشارکت جوامع محلی می باشد. در مردادماه سال جاری (سال ۱۳۹۵) که مصادف با سال سوم اجرای طرح مذکور ، شرکت یشیل اورمان چی چست، به عنوان یکی از مجریان طرح در ۵ روستا از روستاهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه و در قالب ادامه فازهای اول و دوم آن انتخاب شد. از این رو ما به عنوان تیم مدیریتی و اجرایی ، اهداف شرکت را با توجه به رعایت مهم ترین اصل در اجرای طرح ,حفظ مشارکتی بودن آن ، تعیین کرده و نهایت سعی بر این شده تا شرح خدمات قرار داد مذکور با توجه به این اصل در جامعه محلی به اجرا در آید .

اقدامات اولیه شرکت

عقد قرارداد اصلی و معارفه و هماهنگی در فاز سوم پروژه

طی اعلام مدیریت جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی و پس اتمام مناقصه، در تاریخ ۲۰ مرداد سال ۹۵ جهت عقد قرارداد همکاری با دفتر حفظ تالاب ها، مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره ی شرکت یشیل اورمان چی چست در مجتمع شهید کسایی تبریز به همراه سایر شرکت های فنی مهندسی کشاورزی از استان های آذر بایجان غربی و شرقی حضور بهم رساندند. با بیان مقدماتی از ضرورت اجرای کشاورزی پایدار و مشارکت جوامع محلی برای پابرجا ساختن پروژه ی احیای دریاچه ی ارومیه و شرح وظایف شرکت های دخیل در ادامه فاز های اول و دوم و مجری فاز سوم و پرسش و پاسخ گویی مسئولین مرتبط با پروژه، قرارداد همکاری پس از مطالعه ی شرایط و مشخص شدن روستا های تحت پوشش توسط مدیر عامل شرکت، خانم مهندس هاله طارم امضا و برای تایید نهایی به مدیریت تحویل داده شد.

تکمیل کادر فنی شرکت

به منظور اجرای مفاد قرارداد استقرار کشاورزی پایدار با مشارکت جوامع محلی، کادر فنی شرکت بر اساس نیاز مندی های خود و طرح مذکور، اقدام به معرفی افراد شایسته و با تجربه در زمینه های زراعت، حفظ نباتات، آبیاری و باغبانی نمود. همچنین به دلیل ماهیت مشارکتی این طرح، نیاز به حضور کارشناسان تسهیلات و مستندساز در تکمیل فرآیند پروژه وجود داشت بنابراین، افراد با تجربه در این زمینه ها نیز جز کادر فنی شرکت در نظر گرفته شد.

معارفه با مرکز خدمات (دو جلسه)

طبق قرارداد امضاء شده، کانون فعالیت شرکت یشیل اورمان برای ادامه ی فاز دوم پروژه ی استقرار کشاورزی پایدار با مشارکت جوامع محلی جهت احیای دریاچه ی ارومیه، در مرکز خدمات یورقون آباد و در پنج روستا به ترتیب روستا های آده بزرگ، صفر قلی خان، یورقون آباد، قره بقلو و چیچکلوی بخش قلعه می باشد. بر این اساس، طی هماهنگی های انجام شده از سوی مرکز خدمات، در تاریخ چهارم شهریور جلسه ی معارفه با ریاست محترم مرکز خدمات، آقای حاجی آقاپور و کارشناسان محترم مرکز و سایر شرکت های همکار در این منطقه برگزار گردید. در طی جلسه علاوه بر معارفه ی اعضا شرکت ها، روستاهای تحت پوشش هر شرکت به ریاست محترم مرکز خدمات اعلام و شرح وظایف شرکت ها از سوی ایشان وظایف قرائت گردید. لازم بذکر است که قبل از جلسه ی فوق، مدارک درخواست شده از سوی مرکز خدمات به همراه زونکن به کارشناس مسئول گزارشات شرکت ها، خانم علی محمدپور تحویل داده شد. در تاریخ نهم شهریور، طبق هماهنگی مرکز خدمات با

شرکت های فنی مهندسی، برای تعیین نحوه ی برگزاری نمایشگاه فصلی، زمان بندی و تقسیم وظایف تمامی شرکت های دخیل، در مرکز خدمات حضور بهم رساندم و بعد از تعیین محدوده ی زمانی از سوی ریاست محترم مرکز خدمات، شرکت ها برای بحث و بررسی در نحوه ی برگزاری نمایشگاه با یکدیگر مشورت نمودند و در نهایت از سایت (محل) برگزاری نمایشگاه بنا بر پیشنهاد ریاست مرکز خدمات، بازدید انجام شد. در نهایت، بعد از بررسی شرایط و بنا بر تصمیم کارشناسان شرکت یشیل اورمان، این شرکت بر اساس نیاز های روستا های تحت پوشش خود، مستقل از سایر شرکت ها نمایشگاه را برگزار نمود. در اواخر شهریور ماه و با تغییرات انجام گرفته در ریاست مرکز خدمات، جلسه ی معارفه ای با رئیس جذب مرکز خدمات، آقای مهندس رضایی برگزار و پس انجام مقدمات آشنایی و توجیه طرح، همکاری خود را با ایشان آغاز نمودیم.

حضور در سایت فعالیت و ورود به جامعه محلی

بعد از مشخص شدن محل فعالیت شرکت، بازدید های اولیه چه از سوی کارشناسان و چه از طریق مدیران اجرایی پروژه جهت آشنایی بیشتری با خود روستا ها، کشاورزان مرجع و غیر مرجع صورت گرفت تا علاوه بر اعتماد سازی، زمینه سازی برای ورود به جامعه ی محلی و انجام فعالیت های شرکت شناسایی انجام شود. اولین قدم برای آغاز پروژه، جمع آوری اطلاعاتی از سایت فعالیت بود از جمله نوع الگوی کشت و محصولاتی که در هر روستا کشت میشود که نقش بسیار مهمی در برنامه ریزی های آتی ایفا می نمایند. همچنین نوع رفتار کشاورزان و سایر افراد روستا نیز زیر نظر گرفته شد تا یک ارزیابی کلی از نحوه ی برخورد آنها با افراد جدید و امکان برقراری ارتباط با آنها جهت انجام تکنیک های مختلف تسهیلگری داشت. تمامی این فعالیت ها قبل از انجام اولین کارگاه ارزیابی صورت گرفت تا به نوعی مقدمه ای برای ورود به جامعه ی مورد مطالعه باشد. بعد از دعوت کشاورزان به اولین جلسه و برگزاری آن به بهترین شکل، در بازدید های بعدی از سایت های فعالیت، امکان و نیاز سنجی برای برگزاری دومین جلسه صورت گرفت که اولین مورد آن مربوط به روستای یورقون آباد و در محل تجمع کشاورزان (قهوه خانه محلی) انجام شد. در مورد زمان برپایی نمایشگاه فصلی نیز بحث هایی انجام گرفت که تاریخ موقت آن برا نیمه ی اول مهر ماه تعیین گردید که البته این تاریخ بعد از نظرسنجی و نیازسنجی از کشاورزان سایر روستا ها به قطعیت رسید.

شرح پیشرفت :

۱- برگزاری جلسات ارزیابی و اثر بخشی پروژه استقرار کشاورزی پایدار در احیای دریاچه ارومیه

۱-۱ جلسه ارزیابی و اثربخشی اول پروژه:

طبق شرح خدمات مندرج در بند ۱-۱ قرارداد اصلی، جلسه اول ارزیابی و اثربخشی از سوی شرکت یشیل اورمان به منظور بررسی میزان موفقیت فاز دوم پروژه و بررسی نکات ضعف و قوت آن در میان کشاورزان مرجع تحت پوشش شرکت های قبلی برگزار گردید. با انجام هماهنگی های اولیه با ریاست مرکز خدمات، دعوتنامه هایی برای تشکیل این جلسه تنظیم، و در اختیار کشاورزان مرجع و شوراهای روستای تحت پوشش قرار گرفت. پس از اطلاع رسانی، اولین جلسه ارزیابی فاز قبل پروژه، به صورت مشترک بین هر پنج روستا در مرکز خدمات با همکاری ریاست محترم مرکز خدمات برگزار گردید (جدول پیوست ۱). علت مشترک بودن جلسه فوق، معارفه ی اولیه شرکت و کادر فنی آن از سوی ریاست محترم مرکز خدمات و جلب بیشتر اعتماد کشاورزان و شورا ها بود. پس از مراحل اولیه آشنایی، اهداف این پروژه و لزوم ادامه دادن آن به کشاورزان توضیح داده شد که تاکید اصلی در این مورد، بر پایه ی استقرار هر چه بیشتر توصیه های کارشناسان سایر شرکت در فاز قبل بود. سپس از کشاورزان در مورد نحوه ی انجام پروژه و میزان رضایت مندی ایشان از فاز قبل سوالاتی پرسیده شد تا بتوانیم یک دید کلی از میزان آشنایی حاضرین و نحوه ی انجام پروژه داشته باشیم تا برنامه ریزی های آتی را بر اساس همین شناخت ها انجام دهیم. نکات مثبت بیان شده در این جلسه شامل حضور پررنگ کارشناسان، توصیه های مناسب کشاورزی بویژه در مورد رقم معرفی شده برای کشت گندم (پیشگام)، کاهش میزان هزینه ها با استفاده از برخی تکنیک ها مانند انجام آزمایشات خاک، کشت مکانیزه و کاهش میزان نهاده ها و غیره بودند. از نکات منفی بیان شده نیز می توان به محدود بودن خود طرح و تعداد کشاورزان تحت پوشش اشاره کرد. چالشی که همه ی کشاورزان حاضر در جلسه با آن در سال زراعی ۹۴-۹۵ روبرو بودند، عدم فروش محصولات زراعی بویژه محصولات صیفی و پرداخت دیر هنگام مبلغ فروش گندم بود که علاوه بر بکار بردن توصیه های کارشناسانه، کاهش هزینه های کشاورزی و افزایش تولید و راندمان محصول، در پایان فصل، ایشان را دچار ناامیدی نموده و انگیزه لازم برای ادامه ی روند پروژه کاهش داده و در نهایت همین عوامل باعث سردرگمی در انتخاب نوع محصول برای سال زراعی بعد شده بود. در پایان جلسه، تمام نکات بیان شده، با استفاده از تکنیک بیان مسائل و راه حل ها برای بررسی های آتی جمع آوری شد.

در ادامه ی جلسه ارزیابی و اثربخشی اول، با حضور همان افراد و با استفاده از تکنیک تقویم فصلی، جهت برنامه ریزی مشارکتی با کشاورزان مرجع بحث و گفتگو انجام گرفت که در پایان، علاوه بر اعتماد سازی بیشتر در بین کشاورزان، فضای

ذهنی مناسبی در مورد نحوه ی انجام تکنیک های تسهیلگری در بین ایشان ایجاد گردید. بدین ترتیب افرادی که در ابتدای جلسه مشارکت کمتری داشتند، در پایان خود اظهار نظر نموده و حتی تکنیک را با دست خویش انجام می دادند. اهداف مورد نظر در انجام تکنیک شامل به دست آوردن فعالیت های اصلی این پنج روستا، محصولات رایج و تعیین اوقات فراغت و زمان های اوج فعالیت کشاورزان منطقه جهت انجام برنامه ریزی بود. نتایج حاصل به شرح بند های زیر می باشد:

۱- مشخص شدن فعالیت های اصلی هر پنج روستا : آماده سازی زمین های زراعی در کشت پاییزه و بهاره، کاشت، داشت، برداشت و فرآوری محصولات (چه باغی چه زراعی)، دامداری و اوقات تفریح و فراغت.

۲- مشخص شدن محصولات رایج منطقه: از محصولات زراعی کشت شده در منطقه می توان به گندم، چغندر قند، ذرت، گوجه فرنگی و کدو اشاره کرد. باغات این منطقه نیز شامل هسته دارانی چون هلو، شلیل و آلو و دانه دارانی چون سیب انگور اشاره کرد.

۳- تعیین زمانهای مناسب (برحسب اوقات فراغت ایشان) برای برگزاری کارگاه ها، جلسات و کلاس های آموزشی: با تفسیر تقویم رسم شده، ماه های مرداد، دی، بهمن و اسفند جز اوقات خالی از فعالیت کشاورزی بود که برای برگزاری کارگاه ها و جلسات در نظر گرفته شد.

۴- پیشنهادات کشاورزان: مورد پیشنهادی که از سوی خود کشاورزان درخواست شد، تعیین زمان های مورد نیاز برای حضور کارشناسان در زمین ها و باغاشان بود که در نیمه ی اول شامل فروردین تا تیر و در نیمه ی دوم نیز شامل مهر، آبان و آذر مصادف با زمان کشت پاییزه و برداشت محصول چغندر بود.

۵- تعیین فعالیت های درآمدزای غیر از حرفه ی کشاورزی: از فعالیت هایی که اغلب روستاییان در تمامی فصول در حال انجام بودند، دامداری و فرآوری محصولات دامی بود. از آنجاییکه این فعالیت، مشترک در بین هر پنج روستا بوده و زمان، هزینه و انرژی بسیاری برای نگهداری، تغذیه و بهداشت دام و فرآوری محصولات صرف می شد، کادر فنی شرکت می بایست برای برنامه ریزی ها و اقدامات آتی، این مورد را نیز در نظر می گرفت.

۲-۱ جلسات دوم ارزیابی و اثربخشی

۱-۲-۱ جلسه دوم ارزیابی و اثربخشی روستای یورقون آباد

بعد از انجام هماهنگی های اولیه، در تاریخ ۹۵/۶/۲۴، دومین جلسه ارزیابی روستای یورقون آباد با حضور کشاورزان مرجع (آقایان علیرضا معصوم زاده و شیرعلی رسولی) و غیر مرجع در محل تجمع کشاورزان (قهوه خانه محلی) واقع در خیابان اصلی

این روستا برگزار گردید. در روستای یورقون آباد (جزو روستاهای فرعی فاز قبلی) فقط با دو نفر از کشاورزان طرح انجام گرفته شده بود. در طی این کارگاه ابتدا معارفه و تشریح طرح و وظایف کارشناسان صورت گرفت تا جو جلسه برای برداشتن قدم های بعدی آماده تر گردد سپس تکنیک مورد نظر برای کشاورزان تشریح شد و وسایل و ابزار های در اختیار آنها قرار گرفت و انجام تکنیک دلفی با کمک کشاورزان آغاز شد. در این جلسه به بحث و گفتگو در مورد مشکلات اصلی کشاورزان پرداختیم. کشاورزانی که در ابتدا حتی راغب به گوش کردن نیز نبودند، بعد از مشاهده مشارکت چند نفر از دوستان خود به ادامه انجام تکنیک مشتاق تر شدند. بعد از نوشتن تمامی نظرات، مرحله ی دوم یعنی دسته بندی مشکلات نیز باز به کمک خود کشاورزان و با مشارکت و تبادل نظرات آنها صورت گرفت و سپس برای آنها توضیح داده شد که برای ادامه بحث حتما در جلسات بعدی حضور بهم رسانند تا نتیجه گیری اصلی یعنی اولویت بندی و ریشه یابی تمامی مشکلات و ارائه مشکلات انجام گیرد.

۲-۲-۱ جلسه دوم ارزیابی و اثربخشی روستای صفرقلی خان

پس از انجام هماهنگی ها با کشاورزان فاز قبل پروژه، آقایان دهقان امامی و عادل امامی و تعدادی دیگر از کشاورزان روستا، جلسه ی فوق در مسجد روستا برگزار گردید. ابتدا شرح کلی از پروژه و تیم فنی شرکت به افراد حاضر در جلسه ارائه گردید و سپس با پرسش سؤالاتی از کشاورزان مرجع سال قبل، ذهنیت حاضرین را نسبت به روند و نتایج حاصل از فعالیت های کارشناسی آماده گردید تا بدینوسیله اعتماد کشاورزان غیر مرجع با بیانات افرادی که می شناسند، بیشتر جلب گردد. بر اساس اظهارات کشاورزان مرجع، ایشان از نحوه برخورد و حضور مداوم کارشناسان بر سر مزارع (کشت بهاره) خود ابراز رضایت می نمودند. همچنین توصیه های انجام گرفته در مورد مصرف کود های بیولوژیکی بویژه در مورد گوجه فرنگی که باعث افزایش کیفیت و کمیت محصولاتشان نسبت به قبل شده بود. این کشاورزان برای سال جاری نیز قصد استفاده از این کود ها را در کشت بهاره خود داشتند. نقاط ضعف اشاره شده از سوی کشاورزان نیز در مورد تعداد محدود افراد تحت پوشش پروژه بود.

۳-۲-۱ جلسه دوم ارزیابی و اثربخشی روستای قراقولو

در مورد روستای فوق، در طی دو جلسه، ارزیابی از سوی کارشناسان صورت گرفت چرا که در جلسه ی اول به دلیل وجود تعمیرات در مسجد روستا و نبود محل مناسب برای تجمع و تشکیل جلسه تعداد محدودی از کشاورزان حضور داشتند و لذا جلسه ی دوم برای نتیجه گیری بهتر و حضور بیشتر کشاورزان مرجع (این روستا تنها روستای اصلی فاز قبلی می بود که دارای ۲۵ نفر کشاورز مرجع می باشد) به بعد از انجام تعمیرات مسجد موکول گردید. تکنیک تسهیلگری بکار رفته در جلسه نهایی ارزیابی و اثر بخشی، تکنیک بوته اثربخشی بود که براساس آن، ابتدا با استفاده از کاغذ های سبز و قرمز از حاضرین

درخواست شد تا نکات مثبت و منفی پروژه را به ترتیب نوشته و در کاغذ سفید تعبیه شده الحاق نمایند، سپس از ایشان سوالاتی در رابطه با هر مورد ذکر شده از سوی کشاورزان، پرسش هایی صورت گرفت تا نتیجه ی درستی از برآیند این پروژه با استفاده از این تکنیک استخراج گردد. نکات مثبت اشاره شده از سوی کشاورزان در رابطه با نحوه ی انجام پروژه شامل حضور مداوم و در دسترس بودن کارشناسان، توصیه های درست کودی، نتیجه دهی استفاده از کود های بیولوژیکی، اثربخش بودن مبارزات بیولوژیکی با استفاده از زنبورهای توزیع شده (براکون و تریکوگراما) از سوی انستیتارיום جهاد کشاورزی استان، کیفیت مناسب رقم گندم توصیه شده و غیره می بود. از جمله نکات منفی اشاره شده نیز در مورد بیماری پوسیدگی اسکروتینیایی طوقه ی آفتابگردان و عدم جوابدهی روش های مبارزاتی توصیه شده بود که در مورد این بیماری، توضیحات تکمیلی از سوی کارشناس گیاه پزشکی ارائه گردید.

۱-۲-۴ جلسه دوم ارزیابی و اثربخشی روستای آده

روستای آده از جمله روستاهای پیرامونی فاز قبل می باشد که تنها با یک کشاورز، آقای پرویز اسم خانی، این پروژه انجام گرفته بود. بنابراین در این روستا به دلیل عدم آشنایی اهالی و تعداد محدود کشاورز مرجع، نیاز به انجام پروژه از همان مراحل اولیه ی اعتمادسازی می بود تا بتوان مشارکت جمعی کشاورزان و اهالی را برا همراه ساختن ایشان با کادر فنی شرکت جلب شود. در مراجعات اولیه به این روستا به چند مورد از مشکلات دیگر نیز مواجه شدیم از جمله وجود جمعیت محدود کشاورزان روستا که اغلب به دلایل مذهبی و یا شرایط اجتماعی، به شهر مهاجرت نموده و یا اینکه برخی از کشاورزان به حالت ییلاق، قشلاق در روستا حضور داشتند بنابراین دسترسی به اکثر جمعیت امکان پذیر نبود. عامل دیگری که باعث تاخیر در انجام روند پروژه در این روستا می شد، دو دستگی مذهبی و عدم ارتباط موثر شوراهای اهالی روستا بود. موارد ذکر شده، در نهایت باعث شد که علاوه بر مراجعات مکرر و تماس های مداوم با شوراهای و کشاورزان، تشکیل جلسات بعدی با تاخیر صورت بگیرد. بنابراین با تصمیم کادر فنی شرکت، جهت جلب مشارکت و اعتماد سازی مجدد، مراجعات خانه به خانه در این روستا صورت گرفت. در نهایت، براساس همین ارتباطات محدود، اعتماد تدریجی بین افراد روستا و کادر این شرکت صورت گرفت و دومین جلسه ی ارزیابی و اثربخشی در منزل شخصی یکی از اهالی (آقای نادری) برگزار گردید. در این جلسه نیز به دلیل محدودیت تعداد کشاورز مرجع، تکنیک تسهیلگری بکار نرفت و فقط به پرسش سوالاتی بسنده شد. طبق اظهارات آقای پرویز اسم خانی، ایشان از روند انجام پروژه ابراز رضایت نمودند بدین ترتیب که در سال های قبل کشت گندم را به صورت دستی انجام میدادند ولی براساس توصیه کارشناسی پروژه در سال زراعی ۹۳-۹۴ با استفاده از دستگاه بذرکار توانسته بودند عملکرد خود را افزایش دهند. سایر موارد ذکر شده نیز توصیه های مناسب کودی و همچنین زمان مناسب مبارزه با آفت سن گندم بود.

۱-۲-۵ جلسه دوم ارزیابی و اثربخشی روستای چیچکلو بخش قلعه

این روستا در فاز قبل پروژه جز روستاهای فرعی بود که تنها با یک نفر کشاورز مرجع (آقای حبیب اکبری) طرح به اتمام رسیده بود. در طی پرسش هایی که با ایشان داشتیم، تا حدودی از روند اجرای پروژه ابراز رضایت داشتند از جمله انجام آزمایشات خاک و استفاده از کودهای بیولوژیکی توصیه شده از سوی کارشناسان و روش کشت گندم با دستگاه های بذرکار. طبق اظهارات کشاورز مرجع، ایشان از کشت بذر توصیه شده ی پیشگام به دلیل استفاده از کاه و کلش در دامداری خود ممانعت نموده و همین عامل باعث بروز بیماری زنگ گندم در رقم زرین شده و خساراتی را ایجاد نموده بود.

۲- تدوین و برگزاری کارگاه های آموزشی و پیگیری حل مشکلات

۱-۲ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای یورقون آباد

با هماهنگی های انجام گرفته، جلسه تدوین برنامه اقدام مشترک در مسجد روستا برگزار گردید. در این روستا علاوه بر کشت پاییزه گندم، کشت بهاره چغندرقد، آفتابگردان، جو، یونجه، گوجه فرنگی و کدو صورت میگیرد. کشت گندم این روستا طبق بررسی ها و پیگیری ها، در اواخر مهر و اوایل آبان ماه آغاز و تا نیمه ی آبان ماه ادامه داشت بنابراین کارگاه آموزشی کشت گندم در این روستا در تاریخ ذکر شده برگزار گردید. سایر موارد درخواست شده در این کارگاه برای کشت بهاره شامل نحوه ی کاشت داشت و برداشت بویژه چغندرقد، کلاس مدیریت آفات و بیماری های زراعی (آفتابگردان و چغندرقد) و مدیریت منابع آبی می بود علاوه بر آن، با توجه به اینکه جمعیت این روستا بغیر از شغل کشاورزی، از طریق دامداری های خانگی نیز امرار معاش می نمایند، در مورد تغذیه و بهداشت دام بویژه دام های بزرگ سوالاتی داشتند که با پرسش های ایشان تصمیم به برگزاری یک جلسه آموزشی در رابطه به مسائل تغذیه و بیماری های دام ها در این روستا گرفته شد. در این روستا سطح کشت محصولاتی چون چغندرقد، گوجه فرنگی و صیفی جات نسبت به سایر روستاهای تحت پوشش بیشتر می باشد بنابراین کشاورزان با کارخانجات تبدیلی مرتبط نیز بیشتر در ارتباط هستند. متأسفانه به دلیل بدقولی ها، پرداخت های نامنظم (چغندرقد) و قیمت پایین خرید (انگور، گوجه فرنگی و برخی صیفی جات) محصولات تولیدی توسط این کارخانجات، ضررهای اقتصادی زیادی متوجه کشاورزان شده بود که در نهایت منجر به بی اعتمادی نسبت به جهاد کشاورزی و عدم توانایی در مدیریت مالی و اقتصادی شده است.

۲-۲ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای قراقلو

محصولات زراعی رایج این روستا شامل گندم، آفتابگردان، گوجه فرنگی و صیفی جات همچنین باغات هسته دار و سیب گاه با پوشش یونجه در کف باغات می باشد. در طی کارگاه های ارزیابی و اثر بخشی این روستا، تاکید اغلب کشاورزان مبنی بر عدم توانایی در مدیریت بیماری های زراعی بویژه در مورد آفتابگردان، گوجه فرنگی و صیفی جات همچنین تغذیه و کوددهی محصولات زراعی نیز مورد سوال ایشان بود بنابراین، کلاس هایی برای مدیریت آفات و بیماری های زراعی به همراه آموزش کاشت، داشت و برداشت محصولات بهاره در نظر گرفته شد. علاوه بر بخش کشاورزی، اغلب حاضرین در جلسه، دارای دامداری های خانگی بودند، بنابراین درخواست برگزاری کلاس های آموزشی در رابطه با تغذیه، باروری و بهداشت دام نمودند.

۲-۳ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای صفرقلی خان

محصولات رایج این روستا در بخش زراعی شامل گندم، چغندر قند، آفتابگردان، ذرت علوفه ای، کدو و گوجه فرنگی و در بخش باغات شامل هسته دارانی از جمله زراآلو، هلو، شلیل و آلو می باشد. طبق پیگیری های کارشناسان، کشت پاییزه گندم در این روستا تا نیمه اول آبان ماه در حال انجام بود بنابراین جهت از دست ندادن زمان آموزش کشاورزان در رابطه با افزایش راندمان محصول گندم، قبل از تدوین برنامه اقدام مشترک کلاس آموزشی گندم در این روستا برگزار شده بود. پس از برگزاری جلسه ی ارزیابی و اثر بخشی و تشکیل کلاس آموزشی گندم، کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک این روستا در تاریخ ذکر شده برگزار شد. در طی این جلسه علاوه بر ابراز نگرانی هایی در رابطه با معضلات ناشی از مدیریت بیماری های زراعی و عدم اثربخش بودن سموم و کود های کشاورزی، در مورد اصول دامداری و بهره وری مناسب از دام و محصولات آن سولاتی پرسش گردید که برای مورد آخر، تصمیم به برگزاری کلاس های دامپروری و دامپزشکی گردید. از موارد دیگر مطرح شده توسط کشاورزان در این جلسه، امکان کشت برخی محصولات بهاره مانند چغندر قند با استفاده از سیستم آبیاری قطره با تی تیپ بود که برای بالا بردن اطلاعات کشاورزان در این رابطه، کلاس هایی برای کاشت، داشت و برداشت محصولات بهاره در نظر گرفته شد.

۲-۴ کارگاه تدوین برنامه اقدام مشترک روستای آده

در روستای آده محصولات زراعی رایج شامل صیفی جات، گوجه فرنگی و گندم و باغات نیز شامل انگور، هسته دار و تعداد اندکی سیب می باشد. در جلسه تدوین اقدام مشترک، با پرسش نظرات افراد حاضر در جلسه و کشاورز مرجع، آقای پرویز اسم

خانی، کلاس هایی در رابطه با بررسی مسائل چاه های عمیق روستا، تغذیه، کود دهی، کنترل و مدیریت بیماری های زراعی بویژه صیفی جات، تغذیه و بهداشت دام و طیور پرورشی روستاییان تصویب گردید.

۳- پیگیری حل چالشها

براساس کارگاه ارزیابی و اثربخشی اول و دوم و مشخص شدن چالشهایی در روستا جهت ادامه پروژه جلسات جداگانه برای بررسی مسائل روستائیان برگزار شد که برآیند مسائل مشترک بیان شده به ترتیب زیر می باشد:

۱- عدم فروش و قیمت بسیار کم محصولات تولیدی زراعی (گوجه فرنگی) و باغی (انگور)

۲- بدقولی های کارخانجات تبدیلی در پرداخت پول محصولات خریداری شده و خرید محصولات با قیمت بسیار کم

۳- پرداخت دیر هنگام پول گندمکاران از سوی دولت، به طوری که این عامل باعث شده بود تا کشاورزان فصل کشت را برای کشت پاییزه از دست بدهند چرا که بسیاری از کشاورزان، برای سرمایه گذاری و هزینه های اولیه کشت نیازمند پرداخت مبالغ کشت قبلی بودند

۴- سردرگمی کشاورزان در پیش بینی بازار و کشت نوع محصول در سال بعد، بنابه دلایل ذکر شده

۵- بی اعتمادی نسبت به ارگان های دولتی مرتبط با کشاورزی از جمله جهاد کشاورزی که اغلب کشاورزان، دلیل اصلی این نابسامانی های بازار خرید و فروش در سال زراعی ۹۴-۹۵ را عدم مدیریت درست از سوی خود جهاد کشاورزی می دانستند

۶- حضور دلالتان بویژه در مورد گندم که این خود دلیل دیگری برای عدم اعتماد کشاورزان به جهاد کشاورزی اعلام شد

۷- مشکلات مربوط به کم آبی و مدیریت منابع آبی روستا ها از جمله چاه های عمیق و نیمه عمیق که بلا استفاده و یا فاقد شرایط اخذ پروانه بهره برداری

برنامه ریزی ها و اقدامات انجام گرفته برای رفع برخی از این مسائل بر اساس اختیاراتی که طبق قرارداد در اختیار این شرکت قرار گرفته بود، به شرح زیر می باشد:

هدف اصلی شرکت از همان ابتدای ورود به جوامع و روستاها، استقرار و ترویج هر چه بیشتر روش های کارشناسانه برای استفاده مناسب از منابع و کاهش مصرف آب، جهت نیل به هدف اصلی یعنی همان احیا و حفظ دریاچه ی ارومیه بود. در طی جلسات مشارکتی بررسی مسائل و مشکلات و کارگاه های تدوین اقدام مشترک، تمرکز اصلی بر روی همین مسائل مرتبط با منابع آبی روستا ها می بود. تدبیر اتخاذ شده برای رفع این مشکلات از سوی کارشناسان و براساس نظرات خود کشاورزان،

معرفی طرح های تجمیعی و کشت و کار با روش های نوین آبیاری می بود. به همین منظور در جلسات بررسی مسائل و مشکلات برگزار شده در روستاهای یوروقون آباد، صفرقلی خان و آده از طریق تکنیک تسهیلگری رسم نقشه، تمامی منابع آبی روستا ها از جمله چاه های مجاز و غیر مجاز، حق آب ها و نهر های تغذیه کننده ی مزارع و باغات رسم شد. هدف از انجام این تکنیک جلب مشارکت و اعتماد روستائیان نسبت به کادر شرکت و ایجاد انگیزه برای پیگیری های بیشتر از طریق شرکت و یا مستقلا از طریق نماینده ی تعیین شده در طی این جلسات بود.

۳-۱ پیگیری مشکلات مربوط به منابع آبی روستای صفرقلی خان:

قدم اول برای پیگیری مسائل چاه عمیق این روستا، شامل جمع آوری اطلاعاتی از سوی خود کادر شرکت درباره ی روند و نحوه ی درخواست طرح تجمیعی بود. بنابراین با مراجعه به مدیریت محترم آب و خاک شهرستان ارومیه و با راهنمایی های مسئول محترم این بخش ، آقای با سخاوت، اطلاعات لازم کسب شد. پس از برگزاری جلسه ی بررسی مسائل و استخراج برخی اطلاعات در باره ی سهامداران چاه عمیق اصلی این روستا، در طی جلسه ای دیگر، نمایندگانی از سوی حاضرین برای انجام اقدامات اولیه انتخاب گردید. با انجام هماهنگی های کادر فنی شرکت با نمایندگان این روستا، آقایان کامران جلیلی و امامی، در تاریخ ۹۵/۹/۳ ، به اداره آب روستائیان مراجعه شد. در تاریخ مذکور، پرونده چاه عمیق این روستا با ارائه ی مشخصات، از بایگانی خارج شده و بعد از بررسی های اولیه معلوم شد که این چاه برای انجام طرح تجمیعی مورد نظر، فاقد پروانه بهره برداری می باشد. به همین منظور، جهت برداشتن قدم های بعدی، نامه ی درخواست مبنی بر پیگیری پروانه بهره برداری چاه عمیق توسط نمایندگان نوشته و به ریاست بخش مربوطه تحویل داده شد.

۳-۲ پیگیری مشکلات مربوط به منابع آبی روستای یوروقون آباد:

در طی برگزاری کلاس آموزشی کشت گندم در این روستا، و آشنایی با خانم اسمعیل پور، یکی از بانوان فعال در زمینه ی کشاورزی و از جمله کشاورزان مرجع گندمکار این شرکت، به پیشنهاد ایشان در طی جلسه ی بررسی مسائل روستای یوروقون آباد، توجه کادر فنی شرکت به چاه آرتزین موجود در این روستا جلب شد که این چاه، در تمامی فصول سال آب را با فشار کم به سطح زمین می رساند ولی متأسفانه آب این چاه پس از جاری شدن، به صورت گندآب درآمد که علاوه بر هدر رفتن باعث ایجاد منظره و بوی نامناسب در محیط داخلی روستا می شد. بنابراین همین باعث ایجاد انگیزه برای پیگیری مشکلات منابع آبی این روستا از جمله همین چاه آرتزین شد. تا شاید روشی برای احیا آن و یا سایر چاه های عمیق این روستا شود. پس از انجام نشست های مشورتی با ریاست محترم مرکز خدمات، آقای مهندس رضایی و همچنین مدیریت محترم آب و خاک شهرستان، آقای مهندس با سخاوت، متوجه شدیم که این چاه دارای پروانه تعریف شده برا آب شرب بوده ولی برای سایر چاه

های این روستا امکان اخذ پروانه ی بهره برداری برای انجام طرح تجمیعی می باشند. بنابراین، اطلاعات جمع آوری شده در اختیار نمایندگان آقایان شیرعلی رسولی و علیرضا معصوم زاده قرار گرفت تا برای اقدامات آتی با کادر این شرکت همکاری های لازم را داشته باشند. در طی پیگیری های بعدی، نامه ی درخواستی اهالی روستا به کمک نمایندگان، برای اخذ مجوز های لازم جهت بهره وری مناسب از دو حلقه چاه عمیق این روستا، نگارش و برای اقدامات بعدی، به ریاست محترم مرکز خدمات یورقون آباد تحویل داده شد.

۳-۳ پیگیری مشکلات مربوط به منابع آبی روستای آده:

پس از چالش های اولیه برای جلب اعتماد اهالی روستای آده، با برگزاری اولین کارگاه ارزیابی و اثر بخشی، فرصت را غنیمت شمرده و با پیش زمینه ای که شورای ها و کشاورز مرجع این روستا در کارگاه اول داشتیم، به بررسی مسائل منابع آبی این روستا پرداختیم. طبق اظهارات حضار در این جلسه، تعداد هفت حلقه چاه عمیق و نیمه عمیق در این روستا وجود دارد که دو حلقه از آنها منبع اصلی آب آبیاری این روستا می باشند. با بیان طرح های مورد حمایت دولت برای بهروری مناسب از این چاه ها، اشتیاق جمع حاضر برای ادامه بحث جلب شد. در ادامه، با پرسش سؤالاتی در رابطه با این چاه ها متوجه شدیم که روستائیان اطلاعات دقیق و منسجمی از وجود یا عدم وجود پروانه بهره برداری و سهامداران اصلی این چاه ها (به دلیل حجم زیاد مهاجرت اهالی) ندارند بنابراین از ایشان در خواست شد تا جهت برداشتن قدم های اولیه برای اخذ تسهیلات و انجام طرح تجمیعی، اطلاعات دقیق را جمع آوری نمایند. برای به انجام رساندن این مسئله، نیازمند انجام هماهنگی های آتی با اهالی این روستا می باشیم.

۴-۳ پیگیری تسهیلات خرید ادوات کشاورزی:

پس از برگزاری نمایشگاه در منطقه، بر اساس جو صمیمی که در جلسه دورهمی نمایشگاه در بین کشاورزان و مسئولین برقرار شده بود و به دلیل توضیحات مناسب مسئولین در رابطه با تسهیلات حمایتی در رابطه با سیستم های آبیاری، ماشین آلات و ادوات کشاورزی و غیره، برخی از کشاورزان با مراجعه به تیم اجرایی شرکت در رابطه با این تسهیلات و روند اداری آن درخواست پیگیری نمودند. بر همین اساس، در زمینه های آزمون های خاک و آب، تسهیلات مربوط به سیستم های نوین آبیاری و همچنین حمایت های مالی در خرید ادوات خاکورزی پیگیری هایی از جهاد کشاورزی انجام گرفت. در نهایت روند اداری مربوط به موارد فوق به کشاورزان توضیح داده شد و اقداماتی در این رابطه از سوی کشاورزان به همراه تیم اجرایی انجام گرفت.

۴- برگزاری کارگاه های آموزشی

۴-۱ کشت پاییزه

پس از انجام نمایشگاه پاییزه و ایجاد زمینه های بیشتر برای برقراری ارتباط با کشاورزان و رسیدن زمان کشت پاییزه، به دلیل حساسیت بالای این مرحله از کشت در نیل به اهداف پروژه، سریعاً (قبل از تدوین برنامه اقدام مشترک) اقدام به برگزاری کلاس های آموزشی کشت گندم در سه روستا نمودیم.

۴-۱-۱ کارگاه آموزشی کشت گندم روستای یورقون آباد

یورقون آباد جز روستاهای پیرامونی در فاز پیشین بود که در جلسه ی فوق دو نفر از کشاورزان مرجع (کشت گندم و باغات) آقایان شیرعلی رسولی و علیرضا معصوم زاده حضور داشتند. ابراز رضایت گندمکار مرجع از نحوه ی اجرای پروژه و تاثیر آن در عملکرد گندم خود، مقدمه ای برای آغاز جلسه شد. محور های اصلی مورد صحبت در این جلسه شامل موارد زیر بود:

- برآورد هزینه های کشاورزی بدون رعایت اصول کشاورزی پایدار و استفاده بیش از حد از نهاده های کشاورزی
- استفاده از آزمایشات خاک و تاثیر مستقیم آن در میزان مصرف کود های شیمیایی
- خاکورزی محافظتی و مناسب جهت حفظ بافت خاک (در این روستا همچنان از شخم برگردان استفاده می شود)
- استفاده از بذرکار های خطی و کالیبره شده برای کاهش میزان مصرف بذر و تبعات ناشی از رعایت نکردن تراکم مناسب
- بذرمالی با کود های بیولوژیک و اسید هیومیک همچنین سولفات روی برای افزایش عملکرد محصول
- توضیحاتی در رابطه با تسهیلات مربوط به ادوات کم خاکورز
- تاکید بر زمان مناسب کشت و میزان تاثیر آن عملکرد محصول

۴-۱-۲ کارگاه آموزشی کشت گندم روستای صفرقلی خان

در سال زراعی پیشین، در این روستای پیرامونی، برا کشت گندم کشاورز مرجعی معرفی نگردیده بود بنابراین، برای سال زراعی ۹۵-۹۶، کلاس آموزشی کشت گندم با جزئیات بیشتری برگزار گردید تا اطلاعات مفیدی جهت کاهش نهاده های مصرفی و بالا بردن عملکرد محصول برگزار گردید. تمامی روش های تجربه شده در فاز قبلی این پروژه، توسط کارشناس زراعت شرکت با معرفی کشاورزان مرجع، در اختیار حضار قرار گرفت. اولین مورد توصیه شده در این جلسه، انجام آزمایشات خاک بود که اثرات مثبت آن، با برآورد هزینه های مقدار کود های مصرفی توسط خود کشاورزان حاضر در جلسه توضیح داده شد. نوع رقم کشت شده در این روستا شامل ارقام پیشگام و زرین (به دلیل مصارف دامی) بود که با توضیحاتی در مورد ویژگی های مثبت رقم پیشگام (نیازآبی کم، تحمل به ورس، عملکرد بالا و مقاومت نسبت به بیماری زنگ) توصیه به کاشت این رقم شد. در مورد نحوه ی خاکورزی محافظتی و کاربرد آن در کاهش فرسایش خاک و کاهش مصرف آب همچنین استفاده از مصرف کود های دامی پوسیده با تاثیرات مشابه توضیحاتی ارائه گردید.

سایر موارد آموزش داده شده (با معرفی مثال هایی از عملیات سال قبل) در این جلسه به ترتیب زیر می باشد:

- بذرمالی با کود های بیولوژیک و اسید هیومیک همچنین سولفات روی برای بیشتر شدن عملکرد محصول
- توضیحاتی در رابطه با تسهیلات مربوط به ادوات کم خاکورز
- تاکید بر زمان مناسب کشت و میزان تاثیر در کشت گندم بر عملکرد محصول
- استفاده از ادوات بذرکار برای بالا بردن عملکرد محصول
- نحوه ی کرت بندی و تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم آن در کاهش مقدار آب مصرفی و هزینه های مربوط به نهاده آب

۳-۱-۴ کارگاه آموزشی کشت گندم روستای چیچکلوی بخش قلعه

در این روستا با توجه به پیرامونی بودن در فاز قبل و وجود تنها یک نفر کشاورز مرجع، اغلب کشاورزان دعوت شده به این جلسه ابراز بی اطلاعی از پروژه می نمودند که با مقدمه ای از روند و هدف این طرح و علل حضور کارشناسان این شرکت، جلسه آموزشی آغاز و با استقبال حاضرین ادامه یافت. توضیحاتی که توسط کارشناس زراعت با تجربه در این زمینه ارائه شد، توجه کشاورزان را جلب نموده و با پرسش سوالات از سوی ایشان، جلسه پرباری برگزار گردید.

۴-۱-۴ کارگاه آموزشی کشت گندم و برداشت چغندر قند برای زنان روستای یورقون آباد

با توجه به اینکه کارگاه کشت گندم این روستا در محل قهوه خانه و محل تجمع آقایان برگزار گردید، برخی زنان فعال روستا بدلیل محل نامناسب برای تجمع بانوان، درخواست تشکیل چنین جلسه ای را در منزل شخصی خانم اسمعیل پور (از بانوان گندمکار روستا) دادند. بنابراین، با انجام هماهنگی ها، در تاریخ ۹۵/۸/۶ جلسه با بیان توصیه هایی در رابطه با روش های افزایش عملکرد و کاهش هزینه ها برگزار شد و در پایان، با توجه به همزمانی فصل کشت گندم با برداشت چغندر قند، توصیه هایی نیز برای بالابردن راندمان محصول و نحوه کاشت، داشت و برداشت آن جهت افزایش عیار چغندر انجام گرفت.

محور های اصلی آموزشی در این روستا شامل موارد زیر بود:

- نحوه ی کرت بندی و تاثیر آن در مقدار آب مصرفی و ساعات استفاده از موتور های آبیاری و به تبع آن کاهش هزینه ها
- خاکورزی محافظتی و مناسب جهت حفظ بافت خاک (در این روستا، استفاده از چیزل رواج دارد)
- مقدار مناسب توصیه شده بذر گندم در هکتار
- بذرمالی با کود های بیولوژیک و اسید هیومیک همچنین سولفات روی برای بیشتر شدن عملکرد محصول
- تاکید بر کشت به موقع گندم و میزان تاثیر آن در عملکرد محصول
- تاثیر مستقیم و غیر مستقیم استفاده از کود های دامی پوسیده بر روی حفظ بافت خاک و کاهش مصرف آب

۲-۴ برگزاری کارگاه های آموزشی مدیریت آفات و بیماری های زراعی و باغی

۱-۲-۴ کارگاه آموزشی مدیریت آفات و بیماری های زراعی و باغی روستای قراقلو (دو جلسه)

بر اساس پیش زمینه های بدست آمده از جلسات ارزیابی و اثربخشی و همچنین نتایج حاصل از جلسه ی تدوین برنامه ی اقدام مشترک، در این روستا دو جلسه کلاس آموزشی به طور جداگانه برای مدیریت آفات و بیماری های زراعی و باغی در نظر گرفته شد. محورهای اصلی مورد بحث در طی این دو جلسه به اختصار شامل موارد زیر بودند:

- معرفی آفات و بیماری ها و عارضه های ناشی از سوء تغذیه (با استفاده از تصاویر) در باغات و مزارع جهت شناخت بهتر آنها و ممانعت از اشتباه گرفته شدن علائم برخی از بیماری ها با عارضه ها

- خودداری از سمپاشی های خودسرانه و بیش از حد جهت جلوگیری از مقاومت هر چه بیشتر عوامل خسارت زا و عدم استفاده از سموم چند منظوره و پایدار در محیط جهت حفظ جمعیت حشرات و حتی قارچ ها و باکتری های مفید

- استفاده اصولی از کود ها و خطرناک ناشی از مصرف بیش از حد کود از ته و ارتباط آن در افزایش بیماری های گیاهی و عدم کنترل آنها

- معرفی برخی از زنبور های تولید شده در انسکتاریوم جهاد کشاورزی ارومیه و اهمیت آنها در کنترل آفات مزارع
- تاکید بر انجام مبارزات زمستانه در باغات
- انجام یخ آب زمستانه و تاثیرات مثبت آن در کنترل آفات و بیماری های موجود در خاک و همچنین بهبود بافت خاک

- معرفی آبیاری تشتکی و تاثیرات مثبت آن در کاهش میزان آب مصرفی در باغات و همچنین بیماری های درختان
- توصیه به استفاده از کشت با روش آبیاری قطره ای در مزارع و باغات به منظور کنترل بهتر علف های هرز و بهره وری مناسب از آب مصرفی

۲-۲-۴ کارگاههای آموزشی مدیریت آفات و بیماری های گیاهان در مابقی روستا های تحت پوشش:

بر اساس جدول ۱ پیوست گزارش، در روستا های چیچکلو بخش قلعه، یورقون آباد، صفرقلی خان کلاس های آموزشی با محور های فوق و بر اساس نوع محصولات کشت شده در هر منطقه کلاس های آموزشی در رابطه با مدیریت آفات و بیمار ها برگزار گردید. در تمامی کلاس های مذکور سعی بر این بود که با نمایش اسلاید های آموزشی تهیه شده توسط کارشناس حفظ نباتات شرکت، آموزش جامع تری در راستای شناخت آفات و مراحل خسارت زای آنها و همچنین بیماری های قابل کنترل انجام گیرد.

۳-۴ برگزاری کلاس های آموزشی دامپروری و دامداری

۱-۳-۴ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای صفرقلی خان

در تاریخ ذکر شده، و با راهنمایی های قبلی، کلاس فوق در این روستا با حضور خانوادگی اهالی روستا به تعداد ۲۳ نفر در مسجد روستا برگزار گردید چرا که علاوه بر آقایان، خانم ها نیز در این حرفه مشغول هستند. محور های مورد بحث در این جلسه شامل موارد زیر بودند:

- بهره‌وری درست از دام و محصولات تولیدی
- لزوم اصلاح نژاد دام‌های موجود در منطقه
- تغذیه مناسب دام‌ها و نحوه‌ی تهیه‌ی کنسانتره‌ی دامی و لزوم استفاده از ویتامین‌ها
- بیماری‌های ناشی از تغذیه نادرست و تاثیر چاقی بر نازایی دام
- تولید مثل و ناباروری دام‌ها
- مدیریت محل نگهداری دام و طیور
- معرفی تعدادی از بیماری‌های شایع در طیور منطقه و نحوه‌ی درمان آنها

۲-۳-۴ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای قراقلو

در روستای قراقلو بنابه درخواست کشاورزان در جلسه‌ی تووین برنامه اقدام مشترک، کلاس فوق برای آن روستا در نظر گرفته شد. با هماهنگی‌های لازم با روستاییان، کلاس دامپروری و دامپزشکی در مسجد این روستا برگزار گردید که محورهای اصلی آموزش داده شده شامل بند‌های زیر بودند:

- مدیریت تغذیه‌ی دام‌ها
- لزوم اصلاح نژاد و استفاده از دام‌هایی با تولید بیشتر محصول
- مدیریت محصولات دامی و بهره‌وری مناسب
- معرفی تعدادی از نژادهای جدید با قابلیت تولید بیشتر شیر
- علل نازایی‌ها و تولد گوساله‌های ضعیف و بیمار
- تاثیرات مستقیم ویتامین‌ها در جلوگیری از بیماری‌ها
- مدیریت مناسب محل نگهداری دام و طیور

۳-۳-۴ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای چیچکلو بخش قلعه

در تاریخ ۹۵/۱۲/۱۱، در مسجد این روستا کلاس فوق برگزار گردید که با استقبال کشاورزان بحث در موارد زیر صورت گرفت:

بهداشت دام و جایگاه نگهداری آن

روش‌های اصلاح نژاد و استفاده از نژادهای پربازده بجای نژادهای محلی برای درآمدزایی بیشتر

رعایت بهداشت محصولات تولیدی و فروش فرآورده های شیر بجای فروش مستقیم آن جهت حذف دلان و درآمدزایی بیشتر

۴-۳-۴ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای یورقون آباد

کلاس فوق در تاریخ ۹۵/۱۲/۱۹ و در قهوه خانه مسجد با انجام هماهنگی های قبلی کشاورز مرجع و شورای روستا، آقای معصوم زاده برگزار گردید. در طی این جلسه، به سؤالاتی از سوی کشاورزان پاسخ داده شد ولی برخی نیز شکایاتی از دلان شیر و قیمت پایین خرید شیر از کشاورزان و قیمت بالای نهاده های لازم برای پرورش دام های خود داشتند همچنین برخی نیز از کارشناسان محترم، بیان علل عدم جوابدهی تلقیح مصنوعی را خواستار بودند. که همه ی موارد پاسخ هایی از سوی کارشناسان محترم به کشاورزان به ترتیب زیر ارائه گردید:

تغذیه دام های بزرگ و تغذیه صحیح جهت افزایش راندمان تولید و درآمد

- بیان دلایل عدم تلقیح مناسب و مشکلات نازایی دام ها که مربوط به عدم رعایت بهداشت و تغذیه نا مناسب دام ها با مواد بی ارزش غذایی بودند

- نحوه ی افزایش درآمدزایی با فرآوری شیر و حفظ کیفیت شیر برای حذف دلان شیر در روستا

۴-۳-۵ کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی روستای آده بزرگ

در تاریخ ۹۵/۱۲/۲۰ در این روستا نیز کلاس دامپروری و دامپزشکی با محور هایی که قبلا توضیح داده شد، برگزار گردید. با این تفاوت که به دلیل پرورش دام های کوچک از جمله گوسفند برخی از کشاورزان سؤالاتی در راستای تغذیه مناسب و بهداشت و نگهداری آن پرسیدند که کارشناسان با پاسخ گویی به این سؤالات، توضیحاتی نیز در رابطه با نگهداری مناسب طیور ارائه نمودند.

دلایل برگزاری کلاس های مربوط به دامداری در این روستا ها شامل موارد زیر می باشد:

۱. پیشنهاد و رسم فعالیت دامداری در نمودار فصلی جلسه ی برنامه ریزی مشارکتی در اول فصل (تنها فعالیت دائمی

در تمامی فصول سال)

۲. درخواست کشاورزان در جلسات تدوین برنامه اقدام مشترک

۳. هدف بعدی در برگزاری این کلاس ها، توانمند سازی هر چه بیشتر کشاورزان در این زمینه و جلب توجه بیشتر به

فالیات های دامپروری و کاهش فشار بر زمین های کشاورزی

بنابراین لزوم تشکیل این کلاس ها با مشورت و تصمیم گیری کادر فنی شرکت در نظر گرفته شد.

۴-۴ کلاس های آموزشی کشت بهاره

بر حسب برنامه های اقدام مشترک و نوع محصولات کشت شده در هر روستا، کلاس های آموزشی کشت بهاره در روستا های قراقلو، چیچکلو بخش قلعه، صفرقلی خان و یورقون آباد در تاریخ های ذکر شده در جدول ۱ پیوست گزارش برگزار گردید که محور های مورد بحث در این کلاس های آموزشی مربوط به خاکورزی حفاظتی، رعایت دوره های آبیاری، مصرف کود های شیمیایی، زمان کشت، تسطیح مناسب زمین های زراعی، استفاده از کود های سبز و کودهای دامی پوسیده قبل کشت بودند که به تفصیل در مورد مزارای رعایت نمودن آنها صحبت گردید. در بحث کشت محصولات بهاره باتوجه به اهداف طرح که در وهله اول کاهش مصرف آب می باشد، تاکید شد جهت استفاده هرچه بیشتر از رطوبت اولیه خاک در فصل بهار در اولین فرصت کشت را به صورت زود هنگام انجام گیرد همچنین کشت به صورت فارووی یا خطی جهت انجام عملیات بهتر و تسریع در امر آبیاری (بویژه آفتابگردان و کدو) توصیه شد. در مورد شخم زمین های زراعی نیز شخم پاییزه جهت ذخیره هرچه بهتر رطوبت و عدم شخم های بی رویه در اول فصل نیز توضیحاتی ارائه گردید. جهت جلوگیری از سفتی خاک و کاهش دفعات و عمق شخم باتوجه به نیاز هر گیاه با روش های شخم کم خاکورزی با ادواتی چون گاواهن قلمی و حذف گاواهن برگردان دار جهت جلوگیری از تبخیر آب از جمله مواردی بود که به کشاورزان گوشزد شد. در مورد فواید تسطیح خاک و استفاده از شب ۰/۱ درصدی خاک جهت آبیاری کرتی بحث و گفتگو به عمل آمد که مزیت این امر، تاثیر در بهبود روش های آبیاری و پخش شدن مناسب آب در مزرعه و تاثیر مستقیم آن در مصرف آب و کیفیت محصول توصیف شد.

در مورد تغذیه محصولات بهاره تاکید بر این گردید که به هیچ عنوان تنها از کودهای شیمیایی استفاده نگردد و همیشه تغذیه باتلفیقی از روشهایی همچون استفاده از کودهای زیستی (کود های فسفو نیتروکار و اسید هیومیک) به صورت بذرمال یا استفاده از کودهای دامی پوسیده و کشت کود سبز انجام گیرد. مورد دیگری که بسیار در بین کشاورزان تاکید گردید، رعایت تناوب زراعی جهت حفظ مواد آلی خاک و به تبع افزایش مواد آلی خاک، افزایش ظرفیت نگهداری آب در خاک و کاهش دفعات و میزان مصرف آب بود.

۴-۵ کلاس آموزش کشت محصول کم مصرف زعفران و گیاهان دارویی

از انجاییکه میدانییم، زعفران علاوه بر مصارف خوراکی، دارای خاصیت های دارویی فراوانی بوده که آنرا تبدیل به یک محصول با ارزش اقتصادی کرده است. با توجه به نیاز های محدود از نظر میزان آب و کود های مصرفی این گیاه، در مناطقی که با معضل کم آبی روبرو هستند بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. بر همین اساس طبق زمینه های موجود در روستا های تحت

پوشش این شرکت، به صورت تکمیلی، در جلسات کشت بهاره و در تاریخ های ذکر شده در جدول ۱ پیوست، به معرفی این محصول توسط کارشناس مجرب در امر ترویج کشت زعفران در استان آذربایجان غربی، خانم مهندس عسگری، پرداخته شد. با توجه به زمان کشت این محصول، دوره های محدود آبیاری، نیاز به کم خاکورزی زمین های زراعی، دوره باردهی ۶-۷ ساله مزارع، محدود بودن آفات و بیماری ها و عدم نیاز به مبارزات شیمیایی، نیاز کودی کم و غیره، مورد توجه کشاورزان قرار گرفت همچنین در کنار این توضیحات، اسلاید های نمایشی از مزرعه خانم مهندس عسگری نیز به کشاورزان نمایش داده شد که باعث جلب نظر بیشتر ایشان گردید. در پایان جلسات فوق، طرح توجیه اقتصادی کشت محصول نیز به طور مختصر به حاضرین در جلسه تشریح می شد تا زمینه ذهنی کشاورزان در مورد بهره وری این محصول روشنتر گردد.

۴-۶ کلاس های آموزش هرس و مدیریت باغات

۴-۶-۱ کلاس آموزش هرس باغات هسته دار و مسائل باغبانی و مدیریت آفات و بیماری های این باغات

در تاریخ ۹۵/۱۲/۲۴ با اطلاع رسانی در بین چهار روستا (بجز روستای چیچکلو بخش قلعه که دارای باغات محدودی می باشد) و با مشورت کشاورزان منطقه، کلاس عمومی هرس باغات در باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی واقع در روستای یورقون آباد (به دلیل مرکزیت این روستا و در دسترس بودن آن برای رفت آمد کشاورزان) برگزار گردید. در ابتدای امر، از باغ سیب آقای شیرعلی بازدید صورت گرفت و به صورت عملی نحوه ی هرس درختان مسن و تربیت نهال های کشت شده توضیح داده شد سپس نمونه هایی از آفاتی چون شپشک واوی و شته های مومی به کشاورزان نشان داده شد و لزوم انجام مبارزات زمستانه تشریح گردید. در مرحله بعد با انجام هرس عملی در باغ هسته دار ایشان، اصول صحیح هرس توسط کارشناس محترم توضیح داده شد و نکاتی در مورد مدیریت آفات و بیماری ها به حاضرین در جلسه تشریح گردید. در پایان نیز نمونه ای از سیستم آبیاری تشتکی توسط خود کشاورز مرجع در اطراف درخت به صورت عملی اجرا گردید و مزایا و دلایل برپایی این روش آبیاری (مدیریت میزان آب مصرفی باغات و کنترل علف های هرز و بیماری های شایع ناشی از رطوبت زیاد) به تفصیل به کشاورزان توضیح داده شد. بخشی از کلاس آموزشی عملی نیز مربوط به محصول یونجه می بود که در کف اغلب باغات گشت می شود. در این مورد به کشاورزان توصیه شد که حدامقدور از کشت یونجه در کف باغات خودداری نمایند چرا که باعث افزایش میزان مصرف آب و به تبع آن افزایش رطوبت در باغات می گردد و امر کنترل و مدیریت بیماری را بسیار سخت می نماید. همچنین در مورد آفت سرخرطومی یونجه و نحوه مبارزه با آن نیز به طور کامل آموزش داده شد.

۴-۶-۲ کلاس هرس باغات انگور و مدیریت آفات و بیماری های درختان

از آنجاییکه در بین پنج روستای تحت پوشش، روستای آده دارای بیشترین پوشش باغات انگور می باشد، برای برگزاری کلاس هرس باغات انگور به صورت عملی این روستا در نظر گرفته شد. در تاریخ ۹۶/۲/۱ با انجام هماهنگی های قبلی، کلاس هرس در باغ آقای علی بهرامی تشکیل شد. در ابتدای امر، نکاتی در رابطه با هرس اصولی درختان انگور ارائه و سپس به صورت عملی چند نمونه درخت در تکمیل توضیحات توسط کارشناس محترم هرس شدند. از آنجاییکه در زمستان سال ۱۳۹۵ اغلب باغات از سرمازدگی دچار خسارت شده بودند، نکاتی نیز در مورد اصول تغذیه درختان ارائه گردید. از جمله استفاده اصولی از کود های از ته و تغذیه درختان با مقادیر توصیه شده ای از کود های پتاس در پایان فصل، جهت افزایش مقاومت درختان نسبت به سرمازدگی. در قسمتی از زمان برگزاری این کلاس، توضیحاتی در مورد مدیریت مناسب آفات درختان از جمله خوسه خوار انگور، کنه نمدی، تریپس مو و کرم سفید ریشه و همچنین بیماری هایی مانند سفیدک سطحی و دروغی ارائه گردید. محور اصلی توصیه های صورت گرفته در راستای روش های مدیریت تلفیقی آفات و بیماری ها از جمله هرس زمستانه و هرس سبز جهت حذف اینوکولوم های بقای و کاهش رطوبت باغات، از جمله در مورد بیماری هایی چون سفیدک سطحی مو بود چرا که به دلیل افزایش مقاومت قارچ نسبت به سموم موجود در بازار، میزان دز مصرفی سموم برای کنترل آن نیز افزایش یافته که همین امر باعث وارد شدن صدمات جبران ناپذیری به محیط زیست و سلامت افراد جامعه می شود.

۵ برگزاری نمایشگاه تکنولوژی و انتقال تجربیات کشاورزی پایدار با مشارکت کشاورزان مرجع

۵-۱ برگزاری نمایشگاه پاییزه

در تاریخ چهاردهم مهر ماه، طبق هماهنگی های قبلی که با پایگاه بسیج یورقون آباد و شرکت های دارای غرفه در این نمایشگاه داشتیم، مقدمات مورد نیاز در این محوطه چیده شد. کشاورزانی که به اختیار خویش اعلام همکاری در رابطه با ادوات و ماشین آلات مورد نظر با شرکت نموده بودند، تمامی ادوات را در حیاط پایگاه بسیج چیده و باعث شدند تا نمایشگاه هر چه پربارتر برگزار گردد. در نمایشگاه، شش غرفه در نظر گرفته شده بود که شامل میز انتقال تجربیات کشاورزان، کود و بذر، سیستم های نوین آبیاری، کلینیک گیاه پزشکی، ماشین آلات و ادوات کم خاکورز، بسیج مهندسين و میز حاوی بروشور ها و تراکت های ترویجی مرتبط با مبانی مختلف کشاورزی پایدار بود. پس از اتمام مقدمات، بازدید کنندگان، ریاست محترم جهاد کشاورزی شهرستان ارومیه، معاونین و مسئولین محترم مدیریت شهرستان ارومیه و مرکز خدمات و مرکز تحقیقات و همکاری از سایر شرکت های مجری و در نهایت کشاورزان دعوت شده و غیره در نمایشگاه حضور بهم رساندند. پس از بازدید از غرفه ها، کشاورزان محترم دستاورد های خویش را با زبانی ساده به تمامی حاضرین توضیح دادند و مسئولینی که در این جلسه حضور داشتند بعد از شنیدن این موارد، به ترتیب در مورد اهمیت برقراری کشاورزی پایدار و خطراتی که در پی استفاده بی رویه از نهاده های مختلف وجود داشت، صحبت نمودند و سپس در مورد تسهیلات و حمایت های دولتی در این

زمینه ها توضیحات کاملی دادند. در پایان پس از تبادل نظرات سایر کشاورزان حاضر در جمع و پاسخگویی مسئولین محترم، جلسه به پایان رسید.

۵-۲ برگزاری نمایشگاه بهاره

طبق شرح خدمات ارائه شده در قرارداد اصلی، زمان دومین نمایشگاه تکنولوژی های نوین در کشاورزی پایدار، مصادف با کشت بهاره در نظر گرفته شد. با هماهنگی های انجام گرفته از سوی مدیریت ترویج شهرستان و استان و همچنین مدیریت مرکز خدمات کشاورزی یورقون آباد، تصمیم به برگزاری نمایشگاه به صورت مشترک بین چهار شرکت مجری طرح در منطقه گرفته شد. نمایشگاه مشترک پس از انجام هماهنگی ها با مدیران اجرایی شرکت ها و روستائیان و اطلاع رسانی سراسری بین روستا ها و کشاورزان مرجع، در تاریخ ۹۶/۲/۱۸ در محوطه مرکز خدمات کشاورزی روستای یورقون آباد برگزار گردید. در ابتدا، فیلم مستند "بود و نبود آن کبود" در مورد دریاچه ارومیه و عواقب و تاثیرات خشک شدن آن در محیط زیست و معیشت جوامع محلی به نمایش گذاشته شد تا علاوه بر افزایش آگاهی کشاورزان حاضر در نمایشگاه از ماهیت و اهداف طرح احیای دریاچه ارومیه و وظایف شرکت های مجری طرح در این منطقه، انگیزش حس تعامل بیشتر ایشان در کمک به احیای دریاچه ارومیه نیز صورت گیرد. پس از اتمام نمایش فیلم مذکور، بازدید کشاورزان از نمایشگاه محلی به صورت تدریجی آغاز گردید. غرفه های در نظر گرفته شده در این نمایشگاه شامل غرفه های کود های بیولوژیک و آلی با تکنولوژی های نوین تولیدی، سوپر جاذب ها، ارقام و پایه های جدید نهال ها با خاصیت های مقاوت نسبت به شوری و کم آبی، سیستم های نوین آبیاری مزارع با نوارهای تیپ و غرفه سموم بیولوژیک بود. بعد از انجام بازدید کشاورزان و پاسخ گویی به سوالات ایشان، در بخشی از کرت حیاط، به صورت شماتیک نحوه ایجاد سیستم آبیاری تیپ و استفاده از مالچ در کشت گوجه فرنگی و مزایای آنها در مدیریت مصرف آب و علف های هرز مزارع توسط خانم مهندس طارم توضیح داده شد. با به پایان رسیدن بازدید های کشاورزان از غرفه های نمایشگاه محلی، در ساعت ۱۶:۰۰ با هماهنگی های قبلی و با وسیله ی ایاب ذهاب تعبیه شده، بازدیدی از نمایشگاه بین المللی ماشین آلات و نهاده های کشاورزی واقع در پارک جنگلی شهر ارومیه انجام شد. در طی بازدید گروهی کشاورزان، کادر های اجرایی شرکت ها، در کنار ایشان حضور داشتند تا با راهنمای های انجام گرفته، از غرفه های مربوط به تکنولوژی های نوین و روش های جدید آبیاری همچنین ادوات مناسب خاکورزی، گیاه پزشکی و مبارزات بیولوژیکی علیه آفات و بیماری ها به بهترین شکل بازدید صورت گیرد و سوالاتشان در این موارد بی پاسخ باقی نماند.

۶ حضور کارشناسان شرکت در مزارع و باغات کلیه کشاورزان مرجع و غیرمرجع

نمونه برداری از خاک مزارع و باغات برای انجام آزمون خاک:

بر اساس تفاهم نامه ی بین بسیج مهندسين کشاورزی با آزمایشگاه خاک مهندس فیروزی، تخفیف مناسبی برای کشاورزان، آزمایشات خاک و آب در نظر گرفته شده بود بنابراین با انجام هماهنگی هایی با بسیج مهندسين، نمونه های خاک از روستا های قرا بقلو، صفرقلی خان و صفر بهی تهیه گردید و به آزمایشگاه مربوط تحویل داده شد. هدف از این کار بهینه سازی مصرف کود و مواد شیمیایی می باشد که کشاورزان می توانند با توصیه های صورت گرفته این مواد را استفاده نمایند تا علاوه بر کاهش هزینه ها، بافت خاک مزارع نیز کمتر تخریب شود. برآیند این نتایج مثبت، منجر به استفاده بهینه از خاک به عنوان یکی از نهاده های مورد تاکید در کشاورزی پایدار می شود.

بازدیدهای انجام گرفته از مزارع گندم مرجع در پاییز سال ۱۳۹۵:

- در راستای بند ۵- ۱ قرارداد اصلی، به منظور استقرار بیشتر توصیه های صورت گرفته در جلسات کشت گندم (برپایه اصول کاهش مصرف آب)، بازدید هایی از سوی کارشناسان این شرکت انجام گرفت که شامل موارد زیر می باشد
- ۱- از روستای قرا بقلو، مزرعه ی آقای ابراهیم حقی که موارد توصیه شده شامل استفاده از مواد بیولوژیکی در بذر مال گندم پیشگام، اصول شخم حفاظتی و نحوه ی کرت بندی.
 - ۲- از روستای یورقون آباد، مزرعه ی خانم اسمعیل پور و موارد توصیه شده شامل بذركالی با اسید هیومیک و سولفات روی، انجام آزمایش خاک، تاکید بر انجام تناوب و استفاده از کود دامی پوسیده برای اصلاح بافت خاک مزرعه
 - ۳- روستای صفرقلی خان: مزرعه ی آقای بابایی و توصیه به انجام آزمایش خاک (پس از تحویل دفترچه راهنمایی های بیشتری نیز صورت گرفت)، معرفی ادوات مناسب برای انجام شخم حفاظتی و استفاده از ترکیبات آلی مانند اسید هیومیک در بذر مالی گندم، معرفی رقم پیشگام به عنوان رقم مقاوم به خشکی
 - ۴- مزرعه ی آقای بابک جلیلی از روستای صفرقلی خان که نحوه ی برداشت نمونه خاکی برای انجام آزمایش خاک توضیح داده شد، نحوه ی کرت بندی در مزرعه ی گندم ایشان با نقشه ی جی پی اس رسم شده از قبل و پیشنهاد رقم پیشگام
 - ۵- از روستای صفرقلی خان و مزرعه ی یونجه آقای کامران جلیلی که برای کشت بهاره چغندر قند، درباره نحوه ی شخم زدن و برگرداندن یونجه به زمین زراعی جهت استفاده به عنوان کود سبز توضیحاتی ارائه گردید. لازم به ذکر است پس از انجام جلسات توجیهی در مورد میزان مصرف بالای آب در محصول چغندر قند، کشت بهاره آفتابگردان را انجام دهد.

۶- از روستای آده آقای فیروز اسم خانی، توصیه های صورت گرفته در مورد نحوه کرت بندی، استفاده از کود دامی پوسیده و تاثیر آن در کاهش میزان نگهداری رطوبت در خاک مزرعه و توصیه به استفاده از اسید هیومیک به صورت بذر مالی یا آبیاری قطره ای

بازدید های انجام گرفته از مزارع گندم ، کشت بهاره و باغات کشاورزان مرجع در بهار ۱۳۹۶:

از ابتدای فصل، با آغاز فعالیت های کشاورزان در مزارع و باغات محور اصلی فعالیت های کارشناسانه این شرکت بر اساس انجام بازدید ها و ارائه توصیه های فنی جهت افزایش راندمان محصولات، کاهش مصرف آب و هزینه های کشاورزی، انجام مبارزات به موقع با آفات باغات و در مورد مزارع، سن گندم می باشد که در این گزارش فعالیت ها کارشناسان تا تاریخ ۹۶/۳/۱۵ در نظر گرفته شده اند. بر اساس جدول شماره ۲ پیوست گزارش، تمامی بازدید ها به تفکیک روستا و تاریخ بازدید آورده شده اند. لذا توصیه های انجام گرفته در این دوره های بازدید به صورت بازه ای و بر اساس نوع محصول به طور خلاصه گزارش می گردد.

محصولات زراعی

○ گندم:

در مورد این محصول، با توجه به نا هماهنگی زمان کشت، توصیه های انجام گرفته بر اساس مراحل رشدی و فنولوژیکی محصول می باشد.

نیمه اول فروردین ماه:

- بررسی های اولیه وضعیت سبز محصول و میزان رشد گندم
- توصیه فنی در رابطه با مقدار و نحوه ی مصرف کود های سرک جهت افزایش بهره وری این کود ها
- با در نظر گرفتن احتمال بارندگی، توصیه به آبیاری برای جذب بیشتر کود های از ته
- در برخی موارد توصیه به استفاده از کود های آلی از جمله اسید هیومیک برای افزایش مواد آلی زمین و آزاد کردن مواد بلوکه شده در خاک

نیمه دوم فروردین ماه:

- توصیه به مصرف کود های سرک
- در برخی موارد، آغاز مبارزات علیه علف های هرز

نیمه اول اردیبهشت:

- توصیه به آبیاری مزارع بر اساس مرحله رشدی ساقه روی
- انجام آخرین مبارزات شیمیایی علیه علف های هرز مزارع

نیمه دوم اردیبهشت:

- انجام محلول پاشی ها با کود های NPK همزمان با مرحله شکم پر بودن محصول و محلول پاشی با ریز مغذی روی جهت افزایش تعداد دانه های خوشه

نیمه اول خرداد:

- در زمان ظهور سنبله و گلدهی مرحله بعد آبیاری که بسیار حساس و مهم در آبیاری گندم محسوب می شود
- همزمان با خوشه دهی و ریزش گلها، آغاز مانیتورینگ آفت سن گندم در مزارع و انجام توصیه های مبارزاتی در چند مورد مزرعه که جمعیت آفت به نرم مبارزه رسیده بود.
- توصیه به استفاده از کود های ریز مغذی به صورت محلول پاشی، برای پر کردن بیشتر دانه ها
- در آغاز تیر ماه سال ۹۶، بازدید های انجام گرفته از مزارع گندم به منظور پایش زمان رسیدن محصول و برداشت آن بودند. لازم به ذکر است با توجه به زودرس بودن رقم غالب کشت شده (پیشگام) و حساسیت آن به ریزش، توصیه شد که برداشت در زمانی که رطوبت ساقه بین ۱۵ تا ۱۶ باشد انجام گیرد تا محصول از خسارت ریزش در امان باشد. همچنین بنابه دلایل قبلی و بر حسب ابعاد قطعات و شرایط مزرعه توصیه شد که برداشت حداقل امکان از طریق کمباین (حبیب اکبری) و در نهایت توسط دروگر انجام گیرد. در مورد مزارعی که کشت دوم در آنها انجام نمی گرفت بر لزوم باقی ماندن بقایا (حداقل ۳۰ درصد) و اثرات مثبت آن در کیفیت خاک مزارع برای کشت سال بعد تاکید گردید.

○ گوجه فرنگی

در طی بازدید های انجام گرفته از خزانه های تولید نشا محصول، توصیه به استفاده از کود های زیستی همانند فسفو نیتروکارا و یا اسید هیومیک همچنین استفاده از بذور ضد عفونی شده برای به حداقل رساندن بیماری های مرگ گیاهچه ها انجام شد. برای دوره بعد از رشد نشا ها و قبل از انتقال به زمین های زراعی استفاده از این نوع کود ها به صورت آبیاری برای استحکام بیشتر ریشه ها تاکید گردید. در مورد مدیریت بیماری های نیز به کشاورزان توصیه شد تا حتما با استفاده از سموم قارچکش سیستمیک (کاپتان، تیوفانات متیل و الیت) ریشه های نشا ها ضد عفونی گردد تا از انتقال بیماری های خاک زاد مزارع به نشاء های جدید جلوگیری شود. در مورد نحوه آماده سازی زمین های زراعی نیز توضیحاتی در طی بازدید های مکرر از کشاورزان مرجعی که قصد کشت گوجه فرنگی را داشتند ارائه شد. از جمله استفاده از کود های دامی پوسیده قبل از عملیات

آماده سازی زمین و کرت بندی. در مورد روش های آبیاری قطره ای مزارع با نوار های تیپ، آقای داریوش جلیلی از روستای صفرقلی خان، جز کشاورزانی بودند که در مزرعه ی کشت گوجه فرنگی و ذرت علوفه ای از این روش استفاده نموده است.

با اتمام برداشت گندم منطقه از اواخر تیر ماه سال زراعی ۹۶، تمرکز اصلی کارشناسان شرکت معطوف به انجام بازدید ها از مزارع کشت بهار و باغات گردید. محور های اصلی بازدید های انجام گرفته بر اساس بررسی آفات و بیماری های رایج منطقه بویژه در مورد مزارع گوجه فرنگی و ارائه روش های کنترل غیر شیمیایی و توصیه سموم مورد نیاز با دز های توصیه شده و همچنین دوره های آبیاری مزارع و میزان مصرف کود های سرک بویژه مزارع ذرت و آفتابگردان بودند.

در بازه زمانی سه ماهه تابستان، بازدید های کارشناسان شرکت از این مزارع بیشتر مربوط به پایش آفات و بیماری های این محصول می بود. از آنجاییکه دمای تابستان سال جاری افزایش ناگهانی از اواخر بهار و دوام طولانی در طول فصل تابستان داشت، باعث وارد شدن تنش بیشتر به محصول و افزایش حساسیت آن نسبت به عوامل بیماری زای خاکی گردید. بنابراین، در طول فصل شاهد شکایت اغلب کشاورزان از بابت این بیماری ها و. عدم کنترل آنها علیرغم مصرف سموم متفاوت در منطقه بودیم. لذا این موضوع باعث معطوف شدن بیشتر بازدید ها به سمت پایش، کنترل و توصیه های مناسب عوامل خسارت زا به این محصول گردید. در ابتدای تابستان با انجام هماهنگی ها با واحد انسکتاریوم جهاد کشاورزی، جهت معرفی و پخش عوامل کنترل بیولوژیکی آفات مهم گوجه فرنگی در دو مرحله اقدامی انجام گرفت که مرحله اول شامل توصیه به مصرف تریکوکارده جهت مبارزه با تخم آفات خسارت زای محصول و در مرحله دوم و اواسط تابستان نیز استفاده از زنبور های براکون در مزارع کشاورزان مرجع و غیر مرجع جهت مبارزه با لارو های پروانه های مینوز و هلیوتیس در مزارع بودند. در مورد مزارع کشاورزان روستای قراقلو، توصیه های انجام گرفته در زمان کشت و آماده سازی این محصول شامل مصرف کود دامی پوسیده بود که این کشاورزان در زمان بازدید ها به افزایش کیفیت و رشد و میزان نگهداری آب در خاک اقرار نمودند و از نتیجه کار خویش ابراز رضایت می نمودند.

○ آفتابگردان

در آفتابگردان باتوجه با این که اغلب کشاورزان در فصل پاییز زمینهای زراعی خود را شخم زده بودند، جهت جلوگیری از هدر رفت رطوبت با کمترین خاکورزی، کشت فارووی آفتابگردان توصیه گردید که در مرحله اول از رطوبت خاک بهره برده و همچنین با انجام کشت فاروو باعث شد عملیات داشت و آبیاری راحت تر انجام گیرد بطوریکه جهت مبارزه با یکسری علف های هرز از سموم انتخابی استفاده گردید ولی باز برای حذف تعدادی از علف های هرز پهن برگ توانستیم با حذف مکانیکی آنها، هزینه های داشت کشاورز را کمتر نماییم. اما در مورد مزارعی که دارای رطوبت کمی بودند، یک دور آبیاری بلافاصله

بعدکشت جهت سبزشدن آن توصیه گردید وفعلا آبیاری آن قطع شده تا با تنش آبیاری محصول وارد مرحله زاشی جهت افزایش تولید وکاهش شاخ و برگ گردد.

در مورد بقیه مراحل آبیاری نیز بازدید ها از سوی کارشناس در طول فصل ادامه داشت که تعیین زمان آبیاری بر حسب فنولوژی گیاه، رطوبت خاک و دمای محیط و تبخیر رطوبت از خاک سطحی صورت گرفت. مراحل آبیاری این مزارع با نظارت های انجام گرفته، تا اوایل شهریور ماه کاهش داده شده است. همچنین توصیه کودی مزارع آفتابگردان با توجه به برگرداندن کود سبز به خاک، در اولین مرحله و در طی آماده سازی مزرعه حذف و در طول فصل، کود سرک نیز به میزان دو کیلو کود NPK به صورت آب مصرف کاهش داده شد. سایر توصیه های انجام گرفته نیز شامل مبارزات مکانیکی با علف های هرز (با توجه به کشت فاروو) و حذف غنچه های جانبی محصول (که تاثیر بسزایی در کمیت و کیفیت محصول دارد) بودند.

ذرت:

این محصول در منطقه به صورت کشت اول و دوم (بعد از برداشت گندم) کشت می شود. از جمله مواردی که در سال جاری به کشاورزان توصیه گردید و ایشان به این توصیه عمل نمودند، استفاده از ارقام زود بازده از جمله رقم ماکسیما می باشد که از جمله مزایای آن کوتاه بودن دوره رشد و نیازی آبی کمتر نسبت به ارقام دیگر می باشد.

کشت اول ذرت: در مزارع کشت اول ذرت می توان به مزرعه آقای محمد امامی (کشاورز غیر مرجع ذرت) از روستای صفرقلی خان اشاره نمود. محصول سال قبل مزرعه ایشان آفتابگردان بود که بعد از برداشت آن شخم پاییزه زده بودند. در بهار و در زمان کشت، طبق توصیه های کارشناسانه، با استفاده از چپزل علف های هرز را حذف نموده و با کمترین خاکورزی کشت را انجام دادند. در سایر مزارع کشت اول در منطقه، از جمله مزرعه آقای حبیب اکبری از روستای چیچکلوی بخش قلعه می باشد که در این مورد، بعد از یک مرحله برداشت کود سبز (شنبليله) و با پخش نمودن کوددامی پوسیده با کمترین خاکورزی و با استفاده از چپزل کشت رقم ماکسیما (تغییر رقم کشت از ۷۰۴ به رقم ماکسیما طبق توصیه های کارشناسانی) را در زمین انجام دادند که این تمهیدات در طول باعث کاهش میزان مصرف آب در این مزرعه شده همچنین به واسطه افزایش مواد آلی خاک و استفاده از کود سبز نیز مرحله کوددهی در زمان تهیه زمین کشت حذف و همچنین میزان مصرف کود سرک در این مزرعه به ۲۰۰ کیلو در هکتار کاهش یافت.

کشت دوم ذرت: در مزارع کشت دوم این محصول نیز بعد از برداشت گندم در تیر ماه، برخی از کشاورزان اقدام به کشت در همان مزرعه نمودند با این تفاوت که با توصیه کارشناسان با استفاده از چپزل و کاهش خاکورزی، استفاده از سیستم کشت فارووی باعث حفظ بقایای محصول در مزرعه شدند که همین امر منجر افزایش نگهداری رطوبت در هر مرحله آبیاری و افزایش طول دوره های آبیاری (هر ۱۵ روز) شد.

از جمله مزارع کشت دوم این محصول از روستای صفرقلی خان مربوط به مزرعه ذرت با کشت تی تیپ آقای داریوش جلیلی (کشاورز غیر مرجع ذرت) می باشد که در این زمین از ابتدای مرحله ی آماده سازی (اوایل خرداد ماه) و با استفاده از نظرات کارشناسان شرکت، اقداماتی برای احداث سیستم آبیاری پرفشار قطره ای صورت گرفت. از سایر موارد توصیه شده نیز کشت رقم ماکسیما به عنوان رقمی زودبازده می بود

باغات سیب و هسته دار و انگور

در مورد باغات تحت پوشش، با برگزاری کلاس های آموزشی، زمینه برای سایر فعالیت های کارشناسان جهت برقراری ارتباط بیشتر با باغداران ایجاد گردید تا بتوانند توصیه های صحیح را در اختیار آنها قرار دهند. از آنجاییکه می دانیم، کنترل و مدیریت آفات از جمله اولین اقدامات انجام گرفته در فصل بهار می باشد لذا توصیه های اولیه برای انجام مبارزات زمستانه با استفاده از روغن های امولسیون شونده و ترکیبات مسمی در همان کلاس های آموزشی انجام گرفت. مورد دیگر که می توان به آن اشاره کرد، استفاده از کود های ریز مغذی فروت ست در پایان فصل پاییز و ابتدای فصل جهت افزایش باروری درختان بهار بود که در این مورد، به تفصیل دلایل اثربخشی این ترکیبات توضیح داده شد. در هر دو مورد کلاس هرسی که برگزاری گردیده بود نقش مهم هرس و سوزاندن بقایا در مدیریت تلفیقی آفات و بیماری ها تشریح شد. در بازدید های انجام گرفته در طول فصل، علاوه بر پایش آفات و بیماری ها و ارائه توصیه های کنترلی آنها و اعلام زمان مبارزه بر اساس پایش آگهی های حفظ نباتات، سعی در ترویج هر چه بیشتر روش های آبیاری بهینه بود به عنوان مثال کارشناسان در چند مورد باغ، به صورت عملی تششک ها در اطراف درختان ایجاد گردید. عمده فعالیت های کارشناسان شرکت تا قبل از برداشت محصولات هسته دار و انگور مربوط به پایش آفات و بیماری ها (بیماری های ریشه و طوقه) و اعلام زمان های سمپاشی علیه نسل دوم و سوم کرم سیب و انگور و محلول پاشی های جهت افزایش کیفیت محصول در منطقه بود.

تغییر الگوی کشت

تغییر الگوی کشت یکی از راهکارهای اساسی در کاهش میزان مصرف آب در بخش کشاورزی می باشد لذا می توان با تغییر الگوی کشت از محصولاتی که به آب زیاد در طول دوره رشدی خود نیازمند هستند مانند چغندر و غیره به سمت محصولاتی که با مقاومت بیشتر به کم آبی و سازگارتر با شرایط اقلیمی منطقه، می توان گامی موثرتر در جهت نیل به اهداف اصلی پروژه (مدیریت مصرف آب و افزایش بهره وری) برداشت. بنابراین کادر اجرایی شرکت با در نظر گرفتن میزان مشارکت کشاورزان، در ابتدای پروژه با برگزاری کلاس های توجیهی و ترویجی اقداماتی در معرفی زعفران به کشاورزان به عنوان یک محصول با نیاز آبی کم و بهروری بالا انجام داد. از جمله کشاورزانی که با استقبال و علاقه به این موضوع اعلام آمادگی برای همکاری نمودند آقای کامران جلیلی از روستای صفرقلی خان را می توان نام برد. در مرحله کشت این محصول و با معرفی

کارشناس مجرب مربوطه، کشت این محصول در سطح چهارصد متر مربع در بخشی از مزرعه آقای کامران جلیلی در اوایل تیر ماه انجام گرفت. زمان اولین مرحله آبیاری محصول نیز به اواخر شهریور ماه موکول گردید ولی در طول فصل بازدید ها و پایش مزرعه از بابت علف های مزرعه انجام شد توصیه های انجام گرفته شامل حذف مکانیکی علف های هرز و در نهایت مبارزه شیمیایی با این عوامل خسارت زا می بود.

بازدید از مزارع کشاورزان غیر مرجع به منظور اطلاع رسانی و افزایش آگاهی جمعی در روستا ها

از ابتدای فعالیت در منطقه این نوع از بازدید های کارشناسانه در چند مورد صورت گرفت، این بازدید ها مصادف با فصل برداشت و داشت محصولات بهاره و کشت پاییزه بودند. از جمله در روستای آده که در رابطه با مشکل آفت و بیماری صیفی و گوجه فرنگی و نحوه ی مدیریت آنها توضیحاتی ارائه شد. از روستای یوروگون آباد و مزرعه چغندر قند (کشت بهاره سال قبل) که درباره نحوه داشت و مبارزه با سفیدک سطحی برداشت آن توصیه هایی انجام گرفت. همچنین نحوه ی برداشت نمونه خاکی از مزرعه راهنمایی هایی ارائه گردید. از جمله کشاورزان غیر مرجع که در کشت بهاره اعلام همکاری با کارشناسان شرکت نموده بودند می توان به آقای محمد بشیری از روستای قراقولو و آقای سیاوش نظری از روستای صفرقلی خان اشاره نمود که هر دوی ایشان دارای باغ هسته دار و الوان می باشند که در طول فصل، توصیه هایی در مورد اصول آبیاری تشکی و کنترل آفات و بیماری ها ارائه گردید.

۷- اطلاع رسانی و گسترش روش های مورد استفاده برای کلیه کشاورزان روستا

تهیه و نصب تابلو پروژه در ورودی هر روستا

طبق شرح خدمات مندرج در قرارداد اصلی، تابلو های ورودی هر روستا و بئر های اطلاع رسانی بر اساس فرمت ارسالی، در هر روستا نصب گردید که متأسفانه در برخی موارد مجبور به نصب مجدد بئر ها شدیم.

جلسات و کارگاههای آموزشی

• کارگاه آموزشی و بیان تجربیات تسهیلگری:

در طی درخواست مدیریت ترویج استان و شهرستان ارومیه، از کارشناسان قدیمی و باتجربه ی این طرح، خانم طارم و آقای حقی، کارگاهی جهت آشنایی و توجیه اصول و تکنیک های تسهیلگری به عنوان رکن اصلی در برقراری کشاورزی پایدار بین جوامع محلی برای کارشناسان و شرکت های جدید برگزار شد. علاوه براین، از کارشناسان با تجربه در خواست شده بود تا تجربیات خود را چه مثبت و چه منفی با کارشناسان جدید در میان بگذارند تا زمینه ذهنی هر چه روشن تری برای نحوه ی ارتباط و اصول تسهیلگری در آنها ایجاد گردد. در این جلسات دو روزه، تکنیک هایی چون دلفی، بیان مشکلات، پای، رسم

تقویم زمانی با استفاده از ابزارهایی که از سوی مدیریت محترم ترویج شهرستان ارومیه در اختیار کارشناسان قرارداد شده بود انجام و مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این کارگاه های دو روزه، معاونت محترم شهرستان ارومیه جناب آقای عزمی، مدیریت ترویج شهرستان ارومیه جناب آقای حمیدی، کارشناس محترم استان آذربایجان غربی خانم حاج قاسمی همچنین نماینده دفتر حفظ تالاب ها جناب آقای آهنگری نیز بهم رساندند.

سایر جلسات، کارگاه ها و بازدید ها:

- بازدید نماینده محترم UNDP و هیئت همراه از مزرعه کشاورز مرجع آقای کامران جلیلی در تاریخ ۹۶/۶/۲۰
- در تاریخ ۹۶/۵/۲۲ در روستای طالب آباد منطقه باراندوز چای، کارگاه آموزشی به نام روز مزرعه گوجه فرنگی با همکاری بخش ترویج شهرستان ارومیه، مرکز تحقیقات کشاورزی استان، مراکز خدمات کشاورزی و شرکت های مجری پروژه استقرار کشاورزی پایدار برگزار گردید که محور های اصلی این جلسه شامل معرفی ارقام جدید این محصول از سوی کارشناس مرکز تحقیقات کشاورزی جناب آقای دکتر هناره و همچنین بیان نکاتی در مورد نحوه خاکورزی، کشت، کوددهی، مبارزه با آفات و بیماری ها و معرفی و اجرای سیستم های آبیاری پرفشار در این محصول از سوی سایر همکاران بخش تحقیقات کشاورزی بودند.
- در تاریخ های ۹۶/۴/۱۹ و ۹۶/۵/۱۶، از سوی کارشناس محترم ترویج سازمان جهاد کشاورزی استان، خانم حاج قاسمی در دو نوبت از مراحل انجام پروژه از مزارع کشت بهاره روستاهای صفرقلی خان و قراقولو بازدید صورت گرفت.
- تهیه گزارش تصویری از آقایان علی جلالی و کامران جلیلی و مصاحبه با ایشان در مورد تجربیاتی که در طول فصل با همکاری با شرکت مجری پروژه در روستاهای قراقولو و صفرقلی خان جهت ارائه در جلسات انتقال تجربیات پروژه از ابتدای پروژه
- حضور در جلسات برنامه ریزی، نیاز سنجی و ظرفیت سازی فاز جدید پروژه در تاریخ های نهم و دهم مرداد برای شرکت های جدید و قدیمی این پروژه
- عقد قرارداد فاز جدید پروژه و انتقال تجربیات مربوط به سال های قبلی توسط مدیرعامل شرکت
- حضور در جلسات (۹۶/۶/۵ و ۹۶/۶/۸) انجام هماهنگی ها و برنامه ریزی ها جهت بازدید نماینده UNDP و سفیر دولت ژاپن از سایت های فعالیت شرکت های مجری پروژه
- بازدید نماینده محترم حفاظت از تالاب ها، جناب آقای دکتر آهنگری از مزارع روستای صفرقلی خان در تاریخ ۹۶/۶/۹ جهت بررسی وضعیت مزارع روستا

- کارگاه مشورتی در رابطه با نقاط ضعف و قوت روند اجرای پروژه (۹۶/۲/۱۹)
- جلسه حل مشکلات و مسائل شرکت های محری توسط کمیته اجرایی شهرستان (۹۵/۱۲/۱۷)
- کارگاه یک روزه نوآوری و خلاقیت در خاکورزی حفاظتی (۹۶/۲/۱۳)
- برگزاری غرفه دستاورد های زنان روستای صفرقلی خان برای بازدید نماینده سازمان ملل، جناب آقای گری لوییس از سایت پارک ملی دریاچه ارومیه- رشکان (۹۵/۱۲/۷)
- جلسه ارائه گزارش پیشرفت روزه از تاریخ عقد قرارداد به صورت پاورپوینت (۹۵/۱۱/۱۷)
- کارگاه آموزش تدوین برنامه اقدام مشترک با شرکت کارشناس گیاه پزشکی و باغبانی شرکت (۹۵/۹/۲۹)
- جلسه بررسی روندکار فاز ۳ و ادامه فاز های ۱ و ۲ و جلسه ی رفع مشکلات مربوط به مستندسازی و آموزش نرم افزار فوتواستوری توسط کارشناس شرکت (۹۵/۸/۱)
- کارگاه آموزشی آب برای کارشناس آب (۹۵/۷/۷)
- کارگاه آموزشی آب برای کارشناس آب (۹۵/۷/۱۴)
- کارگاه های آموزشی تسهیلگری توسط کادر قدیمی و با تجربه برای شرکت های جدید (۹۵/۶/۲۱ و ۹۵/۶/۲۰)

موانع، مسائل و چالشها

کادر فنی شرکت از ابتدای ورود به جوامع محلی و سایت فعالیت خود، با یک سری مشکلات و چالش هایی روبرو بود که گاهی این چالش ها خود را به صورت موانعی بر ادامه ی پروژه بروز می دادند. که به اختصار به چند مورد اشاره می شود:

۱- مشکلات مالی و اقتصادی کشاورزان: متأسفانه اغلب کشاورزان در اولین برخورد، به ناتوانی در امرار معاش از طریق حرفه ی کشاورزی اشاره می نمایند که باعث سرخوردگی و کاهش انگیزه برای ادامه این حرفه می شود. این دلیل، خود می تواند به عنوان زنگ خطری برای کاهش فعالیت های کشاورزی منطقه و بروز مشکلات در تامین نیاز های جامعه گردد. اغلب، دلیل این مسائل را در عدم مدیریت ارگانها دولتی از جمله جهاد کشاورزی می دانستند. همین وابستگی قشر روستایی به دولت و دید دولت محوری باعث عدم قبول نکات ضعف از جانب روستائیان می شود. توصیه کارشناسان در صورت مواجهه با این منطق این بود که کشاورزان باید از وابستگی بیش از حد و تکیه مطلق به دولت و منابع دولتی خودداری نمایند و با مطالعه و شناخت نقاط ضعف خود آنها را رفع و در پی تقویت توانمندی هایشان باشند. همچنین این اطمینان به کشاورزان داده شد تا با استفاده از راهنمایی ها و همکاری های کارشناسان مربوطه، علاوه بر توصیه های کشاورزی، از حضور ایشان جهت ارتقاء توانایی ها و بهبود شرایطشان نهایت استفاده را ببرند.

۲- روستا های پیرامونی و مشکلات مرتبط با آنها: از پنج روستای تحت پوشش این شرکت، فقط قراقلو جز روستاهای اصلی در فاز پیشین می باشد. از جمله چالش های رودرو برای آغاز طرح در این روستا ها، عدم اطلاع و یا آگاهی محدود در بین عموم کشاورزان روستاهای فرعی را می توان نام برد. متأسفانه این مشکل بویژه در دو روستای آده بزرگ و چیچکلوی بخش قلعه بسیار مشهود بود بطوریکه علیرغم مراجعات متعدد به این روستا ها برای برگزاری کارگاه های مندرج در شرح خدمات و گاه ها بعد از انجام هماهنگی ها و صورت حضور کارشناسان در زمان مقرر، جلسات تشکیل نمی شدند. بنابراین در مورد روستای آده، برای رفع این مشکل، تصمیم به مراجعه ی خانه به خانه و تلاش برای علت یابی این چالش ها گرفته شد. در روستای آده، به دلیل بررسی های خانه به خانه، کادر فنی شرکت مجبور بود جهت جلب مشارکت و اعتماد اهالی، از گرفتن عکس خودداری نماید. دلایل جمع آوری شده شامل تعداد محدود کشاورز مرجع، دو دستگی در جمعیت، فعالیت کم شوراهای، وجود جمعیت زیاد مهاجر و عدم حضور دائمی اهالی در روستا بودند. در مورد روستای چیچکلو نیز با پیگیری های متعدد مهمترین عواملی که تشخیص داده شد، تعداد محدود کشاورز مرجع، بی اطلاعی از ماهیت طرح و عدم اعتماد به حضور کارشناسان با تصور دولتی بودن فعالیت های ایشان بود. متأسفانه، بیشتر اهالی این روستا همچنان دید نظارتی و ترویجی به کارشناسان داشته و انتظار سوبسید داشتند. با بررسی این دلایل، تصمیم به اعتمادسازی از سوی کادر شرکت و آغاز به معرفی بیشتر پروژه از همان مراحل ابتدایی در بین اهالی گرفته شد. در مورد روستای آده همین اعتماد سازی ها و تلاش های مکرر باعث شد تا جلسات ارزیابی و اثر بخشی، تدوین اقدام مشترک و بررسی مسائل و مشکلات روستا، با موفقیت به انجام برسد و زمینه برای برگزاری کلاس های آموزشی و بقیه مراحل پروژه ایجاد گردید (هماهنگی ها برای کلاس آموزشی در رابطه با مسائل دامی برای این روستا در تاریخ ۲۹ بهمن انجام شد ولی بنابه شرایط جوی برای هفته اول اسفند ماه موکول گردید). در مورد روستای چیچکلو نیز فعلاً کارشناسان در مرحله ی اعتمادسازی فعالیت می نمایند.

۳- تدوین برنامه اقدام مشترک: طبق بند ۳-۱ قرارداد اصلی، شرکت های ادامه فاز های ۱ و ۲ نیز موظف به ارائه ی برنامه ی اقدام بر اساس جلسات برگزار شده با کشاورزان مرجع هستند. با توجه به مشکلات و چالش های اشاره شده در بند های ۱ و ۲، کادر فنی شرکت جهت ورود به جوامع محلی نیازمند زمان بیشتری بود ولی با این حال، برای از دست ندادن زمان کشت پاییزه گندم، قبل از تدوین برنامه اقدام مشترک تصمیم به برگزاری کلاس های آموزشی گندم نمود که با استقبال نیز مواجه شد. در ادامه، با ایجاد زمینه مناسب، پس از برگزاری جلسات مقدماتی، برنامه ی آموزشی مورد درخواست کشاورزان تدوین گشت ولی تدوین نمونه نهایی برنامه اقدام مشترک، منوط به برگزاری کلاس های آموزشی و ثبت افراد داوطلب برای بازدید های بهاره می باشد.

۴- همپوشانی فعالیتهای اول درخواست شده از شرکت های ادامه فاز دوم با زمان اوج فعالیت کشاورزان:

طبق بند ۴-۱ قرارداد اصلی، شرکت های مجری موظف به برگزاری نمایشگاه پاییزه و بهاره می باشند. شرکت های فعال در این منطقه طی جلساتی با ریاست محترم مرکز خدمات، آقای حاجی آقاپور، موظف به تشکیل نمایشگاه کشت پاییزه تا قبل از انجام کشت گندم شدند که متأسفانه این تصمیم، بدون در نظر گرفتن نیاز به ورود به جامعه محلی، اعتماد سازی و جلب مشارکت شرکت های جدید گرفته شد. همچنین محدوده ی زمانی تعریف شده برای تشکیل این نمایشگاه مصادف با اوج فعالیت کشاورزان در امر برداشت و فرآوری محصولات باغی و زراعی بود. با این حال، با تلاش فروان کادر فنی این شرکت، نمایشگاه مذکور را با اهداف مشخصی که در نظر گرفته بود برگزار نمود. نتایج و تجربیات حاصل از این نمایشگاه، در گزارش جداگانه ای به دفتر حفظ تالاب ها ارسال گردید.

۵- تعدد و همپوشانی برخی پروژه ها: با توجه به اینکه منطقه ی یورقون آباد یکی از سایت های اصلی در کنار دریاچه ی ارومیه می باشد، برخی طرح های تعریف شده از سوی جهاد کشاورزی یا سایر ارگان ها، این منطقه را تحت پوشش قرار می دهند. متأسفانه برخی از کارشناسانی که در این منطقه وارد شده اند، باعث دامنه زدن به بی اعتمادی های کشاورزان نسبت به بقیه افراد می شوند، چرا که اهداف مشخصی که برای ایشان تعریف شده فاقد جنبه مشارکتی بوده و بیشتر به صورت ترویجی صورت می گیرد. بنابراین، تعدد این پروژه ها با اهداف مختلف، در این جوامع باعث سردرگمی های بیشتری بین کشاورزان و اهالی روستا می شوند.

درس آموخته ها:

مسئله عدم تطابق برخی از بند های شرح خدمات با شرایط محلی حاکم و زمان بر بودن برنامه ریزی های لازم برای برگزاری هر جلسه یا کارگاه در متن روستا و غیر قابل پیش بینی بودن زمان آنها در صورت بکارگیری اصول تسهیلگری، پیشبرد کامل شرح خدمات با شرایط محلی تا حدودی نا متناسب خواهد بود. بنابراین این نیاز احساس میشود که حتی در مورد تعداد کارگاه های برگزاری در هر روستا نیز توجه به شرایط محلی و برنامه خود اهالی که توسط اجرای تقویم فصلی مشخص شده است، مد نظر قرار گیرد. در برخی روستاها زمینه سازی بسیار زیادی جهت برگزاری هر کارگاه لازم است که در صورت نادیده گرفتن ظرفیت و حوصله جامعه آن روستا جهت برگزاری کارگاه ها، با برگزاری کارگاه های زیاد، گرفتن نتایج عکس در زمینه پیشبرد اهداف دور از انتظار نمی باشد. از اینرو با احتیاط بیشتری در رابطه با کارگاه ها یا کلاس های آموزشی باید تصمیم گرفت.

پیشنهادهای:

در رابطه با شرح خدمات و تعدادکارگاه های ارزیابی و اثر بخشی پروژه نیز این چالش مطرح می شود که آیا می توان در روستاهایی که یک یا دو نفر کشاورز مرجع و آشنا با طرح داشتند کارگاه مجزا برای هر سایت داشت؟ یا اینکه میتوان برای برنامه ریزی نمایشگاه محصولات تکنولوژی های کشاورزی پایدار در سایت هایی که کشت پاییزه دارند هر سه کارگاه ارزیابی و اثربخشی اول و دوم و تدوین برنامه اقدام را قبل از کشت پاییزه و آن هم در مدت زمان دهه آخر مرداد تا آخر شهریور داشت تا بتوان با برنامه ریزی دقیق به برگزاری نمایشگاه پرداخت؟

بنابراین، پیشنهاد شرکت یشیل اورمان چی چست این است که برای کسب نتیجه مطلوب از شرح خدمات قرارداد، بهتر است انجام این بند ها با توجه به اصول مشارکتی و شرایط خاص جامعه محلی هر روستا اولویت بندی و تعریف شود.

جدول ۱ مشخصات جلسات برگزار شده از سوی شرکت یشیل اورمان چی چست درسایت های اجرایی طرح

ردیف	یورقون آباد	قراقولو	صفرقلی خان	آده بزرگ	چیچکلو بخش قلعه
کارگاه اول ارزیابی و اثر بخشی	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات
کارگاه زمانبندی و رسم تقویم فصلی	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات	تاریخ: ۱۱/۶/۹۵ مکان: مرکز خدمات
کارگاه دوم ارزیابی و اثر بخشی	تاریخ: ۸/۷/۹۵ و ۱۲/۱۰/۹۵ مکان: منزل شخصی - مسجد روستا	تاریخ: ۷/۷/۹۵ مکان: مسجد روستا	تاریخ: ۲۱/۱۰/۹۵ مکان: منزل شخصی	تاریخ: ۹۵/۷/۲۹ مکان: مسجد روستا	تاریخ: ۹۵/۷/۲۹ مکان: مسجد روستا
کارگاه آموزشی کشت های پاییزه (گندم - چغندر)	تاریخ: ۳/۸/۹۵ مکان: قهوه خانه روستا	تاریخ: ۲/۸/۹۵ مکان: مسجد روستا			تاریخ: ۹۵/۷/۲۹ مکان: مسجد روستا
برنامه اقدام	۹۵/۸/۲۰ مسجد روستا	تاریخ: ۱۲ و ۲۵ دی ماه ۹۵	تاریخ: ۲۴/۸/۹۵ مکان: مسجد	تاریخ: ۲۱/۱۰/۹۵	

مشترک	مکان: مسجد روستا	روستا	مکان: منزل شخصی	
کارگاه بررسی مسائل و مشکلات روستا	۹۵/۸/۲۰ مسجد روستا	تاریخ: ۲۴/۸/۹۵ مکان: مسجد روستا	تاریخ: ۲۱/۱۰/۹۵ مکان: منزل شخصی	
جلسات مدیریت آفات و بیماری ها	تاریخ: ۹۵/۱۲/۲۲ مکان: قهوه خانه روستا	تاریخ: ۹۵/۱۲/۱۷ مکان: مسجد روستا	تاریخ: ۹۵/۱۲/۱۷ مکان: مسجد روستا	
کلاس آموزشی دامپروری و دامپزشکی	۹۵/۱۲/۱۹ قهوه خانه	۹۵/۱۱/۲۰ مسجد روستا	۹۵/۱۱/۲۰ مسجد روستا	۹۵/۱۱/۲۰ مسجد روستا
کلاس آموزشی کشت بهاره و محصولات کم مصرف	تاریخ: ۹۵/۱۲/۲۲ مکان: قهوه خانه روستا	تاریخ: ۹۵/۱۲/۱۷ مکان: مسجد روستا		تاریخ: ۹۵/۱۲/۱۷ مکان: مسجد روستا
کلاس	-	-	۹۶/۲/۱	-

	آموزشی هرس باغات انگور				باغ آقای علی بهرامی	
کلاس آموزشی باغات سیب و هسته دار	۹۵/۱۲/۲۴ روستای یرواقون آباد باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی	۹۵/۱۲/۲۴ روستای یرواقون آباد باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی	۹۵/۱۲/۲۴ روستای یرواقون آباد باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی	۹۵/۱۲/۲۴ روستای یرواقون آباد باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی	۹۵/۱۲/۲۴ روستای یرواقون آباد باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی	۹۵/۱۲/۲۴ روستای یرواقون آباد باغ سیب و هسته دار آقای شیرعلی رسولی

جدول شماره ۲: خلاصه بازدید های انجام گرفته در بهار ۹۶

ردیف	روستا	تاریخ بازدید	نام کشاورز	نوع محصول
------	-------	--------------	------------	-----------

۱	قرباقلو	۹۶/۱/۴	علی جلالی	گندم
۲	قرباقلو	۹۶/۱/۹	پورعبدالله	گندم
۳	آده	۹۶/۱/۱۵	حمدالله علیا مقدم	گوجه فرنگی
۴	صفرقلی خان	۹۶/۱/۱۶	کامران جلیلی	باغ هسته دار
۵	یورقون آباد	۹۶/۱/۱۹	شیرعلی رسولی	چغندر قند
۶	چیچکلو	۹۶/۱/۲۸	هادی نوجوان	گندم - یونجه
۷	چیچکلو	۹۶/۱/۲۸	حبیب اکبری	گندم
۸	قرباقلو	۹۶/۱/۲۸	سیمین تاروردی	گندم
۹	قرباقلو	۹۶/۱/۲۸	پورعبدالله	گندم
۱۰	قرباقلو	۹۶/۲/۹	سلیمانپور	گندم
۱۱	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	محمد امامی	گندم
۱۲	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	مهدی امامی	گندم
۱۳	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	مهدی امامی	باغ سیب
۱۴	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	مقصود نظری	باغ سیب و هسته دار
۱۵	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	کامران جلیلی	گندم
۱۶	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	کامران جلیلی	پایش زمین کشت آفاتابگردان
۱۷	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۵	کامران جلیلی	باغ هسته دار
۱۸	چیچکلو بخش قلعه	۹۶/۲/۱۵	حبیب اکبری	گندم
۱۹	چیچکلو بخش قلعه	۹۶/۲/۱۵	علی خدرلی	گندم
۲۰	چیچکلو بخش قلعه	۹۶/۲/۱۵	محمد لطفی	گندم
۲۱	چیچکلو بخش قلعه	۹۶/۲/۱۵	اسماعیل نوجوان	گندم
۲۲	چیچکلو بخش قلعه	۹۶/۲/۱۵	سجاد شهرستانی	گندم
۲۳	قرباقلو	۹۶/۲/۱۶	علی فرامرزی	گندم
۲۴	قرباقلو	۹۶/۲/۱۶	علی جلالی	گندم
۲۵	صفرقلی خان	۹۶/۲/۱۷	کامران جلیلی	باغ هسته دار

۲۶	قراقولو	۹۶/۲/۱۷	پور عبدالله	گندم
۲۷	یورقون آباد	۹۶/۲/۱۹	اکبر معصم زاده	گندم
۲۸	یورقون آباد	۹۶/۲/۱۹	علیرضا معصوم زاده	گندم
۲۹	یورقون آباد	۹۶/۲/۱۹	شیرعلی رسولی	باغ هسته دار
۳۰	یورقون آباد	۹۶/۲/۱۹	سیاوش نظری	گندم
۳۱	آده	۹۶/۲/۱۹	چنگیز اسم خانی	گندم
۳۲	آده	۹۶/۲/۱۹	سیروس اسم خانی	گندم
۳۳	آده	۹۶/۲/۱۹	سیروس اسم خانی	آفتابگردان
۳۴	صفرقلی خان	۹۶/۲/۲۴	کامران جلیلی	گندم
۳۵	صفرقلی خان	۹۶/۲/۲۴	کامران جلیلی	آفتابگردان
۳۶	صفرقلی خان	۹۶/۲/۲۴	برادران جلیلی	باغ هسته دار
۳۷	صفرقلی خان	۹۶/۲/۲۴	داریوش جلیلی	پایش زمین کشت گوجه فرنگی
۳۸	صفرقلی خان	۹۶/۲/۲۴	عادل امامی	گندم
۳۹	چیچکلو بخش قلعه	۹۶/۲/۲۴	سجاد شهرستانی	گندم
۴۰	آده	۹۶/۲/۲۷	سیروس اسم خانی	آفتابگردان
۴۱	قراقولو	۹۶/۲/۲۷	سیمین تاروردی پور	گندم
۴۲	قراقولو	۹۶/۲/۲۷	امامعلی حقی	گندم
۴۳	صفرقلی خان	۹۶/۳/۲	عادل امامی	گندم
۴۴	صفرقلی خان	۹۶/۳/۲	عادل امامی	آفتابگردان
۴۵	صفرقلی خان	۹۶/۳/۲	مهدی امامی	گندم
۴۶	صفرقلی خان	۹۶/۳/۲	کامران جلیلی	آفتابگردان
۴۷	صفرقلی خان	۹۶/۳/۲	داریوش جلیلی	باغ
ردیف	روستا	تاریخ بازدید	نام کشاورز	نوع محصول
۴۸	صفرقلی خان	۹۶/۳/۲	بابک جلیلی	گندم

گندم	علیرضا معصوم زاده	۹۶/۳/۲	یورقون آباد	۴۹
گندم	حبیب اکبری	۹۶/۳/۷	چیچکلو بخش قلعه	۵۰
گندم	سجاد شهرستانی	۹۶/۳/۷	چیچکلو بخش قلعه	۵۱
گندم	محمد لطفی	۹۶/۳/۷	چیچکلو بخش قلعه	۵۲
گندم	علی جلالی	۹۶/۳/۷	قراقلو	۵۳
گندم	پورعبدالله	۹۶/۳/۷	قراقلو	۵۴
باغ هسته دار	چنگیز الماسی	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۵۵
گندم	کامران جلیلی	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۵۶
باغ هسته دار	کامران جلیلی	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۵۷
گندم	اکبر معصوم زاده	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۵۸
گندم	عادل امامی	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۵۹
گندم	مهدی امامی	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۶۰
گندم	محمد امامی	۹۶/۳/۱۰	صفرقلی خان	۶۱
گندم	سیروس اسم خانی	۹۶/۳/۱۵	آده بزرگ	۶۲
آفتابگردان	سیروس اسم خانی	۹۶/۳/۱۵	آده بزرگ	۶۳
لوبیا	سیروس اسم خانی	۹۶/۳/۱۵	آده بزرگ	۶۴
گندم	سیمین تاروید پور	۹۶/۳/۱۵	قراقلو	۶۵
گندم	علی فرامری	۹۶/۳/۱۵	قراقلو	۶۶

ردیف	روستا	تاریخ بازدید	نام کشاورز	نوع محصول
۶۷	صفر قلی خان	۹۶/۳/۲۱	عادل امامی	افتابگردان
۶۸	چیچکلو	۹۶/۳/۲۱	حبیب اکبری	ذرت علوفه ای
۶۹	چیچکلو	۹۶/۳/۲۱	علی خذولو	گندم
۷۰	یورقون اباد	۹۶/۳/۲۱	اکبر معصومزاده	گندم
۷۱	یورقون اباد	۹۶/۳/۲۱	شیر علی رسولی	چغندر
۷۲	قرا بقلو	۹۶/۳/۲۸	سیمین تاروردی	گوجه فرنگی
۷۳	قرا بقلو	۹۶/۳/۲۸	محمد بشیری	باغ هسته دار
۷۴	یورقون اباد	۹۶/۳/۲۸	شیر علی رسولی	باغ هسته دار
۷۵	یورقون اباد	۹۶/۳/۲۸	سیفعلی پدر خواه	صیفی جالیزی
۷۶	یورقون اباد	۹۶/۳/۲۸	سیفعلی پدر خواه	باغ انگور
۷۷	صفر قلی خان	۹۶/۴/۴	بابک جلیلی	باغ هسته دار
۷۸	قرا بقلو	۹۶/۴/۷	تاروردی پور	گندم
۷۹	یورقون اباد	۹۶/۴/۷	پدر خواه	صیفی جالیز

ردیف	روستا	تاریخ	نام کشاورز	نوع محصول
۸۰	صفر قلی	۹۶/۴/۱۳	عادل امامی	گندم
۸۱	صفر قلی	۹۶/۴/۱۳	محمد امامی	سیب
۸۲	صفر قلی خان	۹۶/۴/۱۳	مهدی امامی	گندم
۸۳	یورقون آباد	۹۶/۴/۱۳	اکبر معصوم زاده	گندم
۸۴	یورقون آباد	۹۶/۴/۱۳	شیر علی رسولی	سیب و هسته دار
۸۵	چیچکلو	۹۶/۴/۱۳	حبیب اکبری	گندم
۸۶	چیچکلو	۹۶/۴/۱۳	لطفی	گندم
۸۷	اده بزرگ	۹۶/۴/۱۳	سیروس اسم خانی	گندم
۸۸	قراقلو	۹۶/۴/۱۳	علی جلالی	گندم
۸۹	قراقلو	۹۶/۴/۱۳	پور عبدالله	گندم
۹۰	قراقلو	۹۶/۴/۱۹	علی جلالی	ذرت
۹۱	صفر قلی خان	۹۶/۴/۱۹	جلیلی	ذرت
۹۲	روستاهای تحت پوشش	۹۶/۴/۱۹	بازدید خانم حاج قاسمی	گوجه

ردیف	روستا	تاریخ	نام کشاورز	نوع محصول
۹۳	صفر قلی	۹۶/۵/۶	عادل امامی	گوجه-آفتابگردان
۹۴	صفر قلی	۹۶/۵/۶	بابک جلیلی	ذرت -آفتابگردان
۹۵	قراقلو	۹۶/۵/۱۳	پور عبدالله	گوجه فرنگی
۹۶	یورقون اباد	۹۶/۵/۱۳	تاروردی پور	گوجه فرنگی
۹۷	صفر قلی	۹۶/۵/۲۶	عادل امامی	گوجه فرنگی
۹۷	آده بزرگ	۹۶/۵/۲۶	خانم جعفری	صیفی و جالیز
۹۸	قراقلو	۹۶/۵/۲۶	پور عبدالله	گوجه فرنگی
۹۹	قراقلو	۹۶/۵/۲۶	تاروری پور	گوجه فرنگی

لیست کشاورزان مرجع روستای قراقلو

نام خانوادگی	محصول	سطح (هکتار)	شماره تماس
احد مردان زاده	ذرت علوفه ای	1	
علی پور عبدالله	گندم	1	
محمد خلیلی	انگور	0.4	
محمد بشیری	هسته دار	0.4	
سیمین تاروردی پور	گندم و صیفی جات	0.4	
ابراهیم حقی	گندم	1	
سهیل سیفی	گندم- باغ سیب و هسته دار	1	
عبدالرضا سلیمانپور	گندم	3	
امامعلی حقی	گندم		
علی جلالی	گندم	2	
فریده تاروردی پور	گندم- باغ	0.4	
محمد سلیمانپور	هسته دار	0.8	
علی فرامرزی	گندم	0.4	
کابر زینال وکیلی	هسته دار	0.6	
حسن بادپا	گندم	0.4	

لیست کشاورزان مرجع روستای یوروقن آباد

نام و نام خانوادگی	محصول	سطح (هکتار)	شماره تماس
حیدر پدرخواه	چغندر قند	1	
ملکعلی رسولی	باغ انگور	0/5	
عزیز مصطفی زاده	گندم - یونجه	1	
سعید نظری	آفتابگردان گندم	3-3	
چنگیز الماسی	باغ سیب و هسته دار	0/2	
سیاوش نظری	آفتابگردان + گندم	1- 1/5	
شیرعلی رسولی	چغندر قند - باغ هسته دار	0/2-1	
حجت موسی زاده	چغندر	1	
علیرضا معصوم زاده	گندم	1	
جمشید آروین	گندم	2	
باقر نظری	گندم	1	
بهمن بابایی	گندم	0/5	
سیروس بابایی	چغندر	1	
اکبر معصوم زاده	گندم	3/2	
علی موسی زاده	ذرت	1/5	
سیفعلی پدرخواه	هسته دار و صیفی جات	1	
حسن معصوم زاده	گندم	0/4	

لیست کشاورزان مرجع روستای آده بزرگ

نام و نام خانوادگی	محصول	سطح (هکتار)	شماره تماس
پرویز اسم خانی	باغ انگور	0.4	
فیروز اسم خانی	گندم	3	
غلام نادری	باغ انگور-ذرت	1.2- 0.4	
بیت الله اسدی	باغ انگور	0.4	
غلامحسین چشمه	باغ هسته دار و سیب	1	
شمس الله علی اقدام	صیفی جات	0.5	
حمدالله علی اقدام	گوجه فرنگی- صیفی جات	0.2	
علیرضا نادری	باغ انگور- آفتابگردان	0.5	
سهیلا نادری	گوجه فرنگی	0.8	
یامان یادگار	ذرت	0.8	
اروج جعفر زاده	باغ انگور و هسته دار	0.5	
محمود غفاری	انگور	0.5	
بابک اسم خانی	باغ انگور و الوان	1.2	
علی بهرامی	انگور	0.5	
رشید علی اقدام	گوجه فرنگی- صیفی جات	0.8	
شموئل بت آده	انگور	0.5	
قربانعلی حاجی پور	انگور	0.5	

لیست کشاورزان مرجع روستای چیچکلوی بخش قلعه

نام و نام خانوادگی محصول سطح (هکتار) شماره تماس

معراج نوجوان	گندم	1	
لطیف طاهرزاده	گندم	1	
علی خضولو	گندم	2	
حبیب اکبری	گندم- ذرت	15-2	
هادی نوجوان	ذرت و صیفی جات	2	
عبدالعلی عبدالله زاده	ذرت	0/5	
یونس مصطفی زاده	یونجه	اجاره	
سجاد شهرستانی	گندم	3	
محمد لطفی	گندم	4	
اسماعیل صادقی	گندم	2	
بحرعلی عبدالله زاده	ذرت و صیفی جات	2	
نادر نصیری	ذرت- یونجه و صیفی جات	2	
محمد حسین اکبری	ذرت- گندم- آفتابگردان	2	
علی صادقی	ذرت	اجاره	

لیست کشاورزان مرجع روستای صفرقلی خان

شماره تماس سطح (هکتار)

نام و نام خانوادگی محصول

کامران جلیلی	آفتابگردان - باغ هسته دار	0/5-1	
مهدی امامی	ذرت - آفتابگردان - لوبیا	0/2-1-1/2	
ملک علی بابایی	آفتابگردان	1	
فضلعلی امامی	باغ سیب	3	
عادل امامی	آفتابگردان - باغ سیب	1/2-1/2	
حمید اصغری	گندم - باغ سیب و هسته دار	0/5-0/5-1	
محمد امامی	گندم - باغ سیب	0/2- 0/5	
بابک جلیلی	ذرت - آفتابگردان - باغ هسته دار	0/2-0/8-1	
ناصر اصغری	باغ هسته دار	1.2	
یاسین بابایی	گندم - آفتابگردان	0/4-1/2	
عشقعلی بابایی	آفتابگردان	1	
بهمن اصغری	گوجه فرنگی - باغ هسته دار	0/2-0/2	
توحید اصغری	آفتابگردان - لوبیا، باغ هسته دار	0/2-0/6	
مسعود بابایی	گندم	1	

مشخصات کادر شرکت یشیل اورمان چی چست		
نام و نام خانوادگی	سمت	
هاله طارم	مدیر عامل و تسهیلگر، کارشناس زراعت	
آیلار شبگیری	رئیس هیئت مدیره، مستند ساز و کارشناس گیاه پزشکی	
فروغ ظفر فرخی	کارشناس باغبانی مستند ساز	
آذین نجف آبادی	کارشناس مشاور زراعت	

	کارشناس مشاور آبیاری	سیما صمصامی
	کارشناس فنی و زراعت	فرهنگ تیموری